

<http://rcin.org/pl>

XVIII, 1.331

<http://rcin.org.pl>

STANISLAW KONARSKI

E. SCHOLIS PIIS

OPERA LYRICA

ANNO MDCLXVII

*Wydrukowane w drukarni Collegij Nijmij
Wassenaer Scholae*

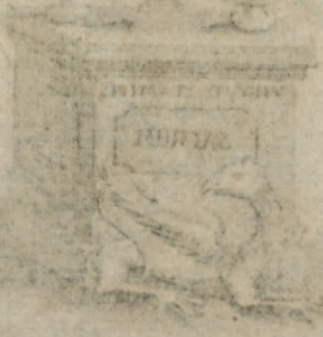
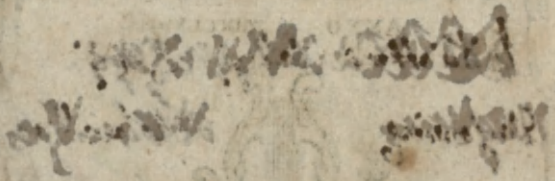

VIRTVT. BEATISS

SACRUM

OPERA PHYSICA

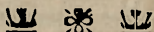

EDITOR LECTORI.

*Ost deperditas, imo &
ab ipso Auctore com-
bustas complures, quas
in juvenili ætate conscripserat, Odas, pau-
cas quidem has, quas colligere potui, in
lucem edendas; neque pro Viris eruditis,
sed duntaxat ad juvandam facilius Ado-
lescentibus studiosis earundem intelligen-
tiam & captum, aliquibus notis eas esse
A illu-*

illustrandas, censuit. Adjunxi his sermones Ejusdem duos, et carmen, quod jam fere deperierat, ad STANISLAUM Poloniae REGEM. Vanum id quidem et prope temerarium esset, Auctores Latinos nostri aevi, priscis illis Latinae linguae Parentibus, facultatisque Poeticae Principibus comparare. Venusini tamen et styli elegantiam, simplicitatem, ac claritatem, et sententiarum gravitatem, si quis fortasse prae hoc nostro clarissimo Auctore, feliciter propiusve affectus sit, tuo, Lector benevole, judicio decernendum relinquo.

Vale.

ODE

ODE I.

A D

JOANNEM Comit: WIELOPOLSKI,
Palatinum Sandomiriae.

De Simulatione hominum.

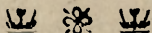

O fronte clara cui animus
nitet,
Intaminata candidior nive,
Et artis ignarusque tectae
Fraudis, et insipiens
nocendi!

Nec Cerberus, nec bellua centiceps,
Nec tam Medusae Te caput igneae,

A 2

Ter-

Terrent, et intortos capillis
Eumenidum patieris angues;

Vultus dolosi Te feriet magis
Aspectus: ut qui dulce fluentibus
Verbis, et improvisa laeto
Callidus ore tegit venena.

Aperta vis, et fronte palam truci
Intectus hostis me petat, aut fugâ
Subducar, aut non nuda telis
Objiciam latera, atque pectus:

Sed quem fidelem, quem similem Tui
Putes amicum, qui caveas? Vaser
Vel inter amplexus, jocosque,
Exitium dabit innocenti.

Jam non inepte, noctis adultera
Somnique proles, ' exagitat Deos,
Quod ad cor infesti negârint
Exiguam male Dî fenestram.

Spleni

I. Moinus somno Patre, Matre nocte genitus.

Spleni * timerem forsan ego Tuo
Inter cachinnos, quos Tibi Regia
Cieret isthaec nostra, risu
Democriti sapientiores :

Nam tum videres praelia dissonae
A mente linguae. Scilicet infimis,
Summisque certatur, prior qui
Decipiet, meliusque fallat.

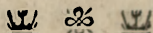
Ut pejeratur! perfida credulae
Illudit ut pars! brachia brachiis
Miscentur, osculisque * fervent
Ora, genaeque genis cohaerent.

A3

Et

s. Ne splen prae risu rumpatur.

* In versu 3 Odae Horatianae: Horatius tertio versu pede utitur sive semper Spondaeo. Sarbievici suscipit unum Horatii, alterumve exemplum, Ode 3. Lib. II. *Sors exitura nos in aeternum.* et Ode 19. Lib. II. *Disjuncta non levi ruina,* ubi tertius pes est jambus, ut multis locis eodem tertio pede Jambo usus fuerit: praesertim cum ita voces not positae, ut nihil cantum, sonumque carminis vitent. Hoc ut responsum loco cuidam diligenti nimium Critico.

Et labra labris, & manui manus
 Inferta, quorum mens odiis flagrat
 Vatinianis, et proterva
 Ira modum, seniumque nescit:

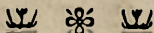
Quorum (vetustae si qua fides rei) *
 Cremes eodem corpora si rogo,
 Se dividet cinis, malignae et
 Dissilient ab utrinque flammae.

O more Patrum prisca fides! pudor,
 Sanctumque verum, non violabiles
 Nexus amicorum, o beata
 Simplicitas, animi nivesque!

Iuste perosae nos hominum genus,
 Si jam redistis praecipiti fuga
 Ad astra? jam linquamus et nos
 Fana, laresque lupis, et apris.

At fas † Zagostj sit mihi vivere
 Tecum [Sorores stamina ni fecent] Qui

3. Eieoclis et Polynicis fratrum infesti cineres in rogo se se separarunt et flammae.
 4. Pagus amoenus in Provincia Cracovielis.

Qui charus es charis amicis:

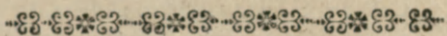
E veteri Tibi duxit auro

Natura mores, sparsit amabile

Et toto honestum pectore. Tu mihi

Credêris injuratus ultro,

¹ Pace Diis Laribus relicta.

O D E II.

*Vaticinium e Juventutis educatione
de futura Republica.*

Discitur mox è pueris Virorum
Indoles: primis meliusque se se
Omne virtutis, vitiique semen
Prodit ab annis.

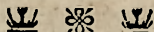
Scire vis, denis, quis abhinc futurus

Sit ¹ status ² lustris ? bona Civitatem

A †

Fors

-
5. Non evocando juramentis Deos lares, per quos veteres jurabant.
 1. Status Republicae seu Civitatis.
 2. Dimidio abhinc saeculo, seu 50 annis. Lustrum quinque annos tenet.

Fors³ manet? vel fors mala? fume molli

Omen ab vngui.

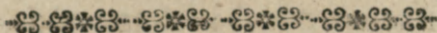
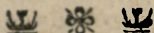
Castra Praefectis, Patribus Senatus,
Curiae⁴ Confis, pia templa Mystis
Quam bonis stabunt? studiis sagaxin-⁵
cumbe Iuventae.

Inde mansuri cape fata Regni.
Qualibus pubem sibi format ipsa
Moribus, tales habitura Res est
Publica Cives.

ODE

-
3. Fors, fortuna, idem quod fors.
4. Deus consiliorum.
5. Incumbe studiis, id est, considera quibus rebus se
te occupat Iuvenius,

O D E III.

Ad

*Clarissimos Juvenes Collegii Nobilium
Varsaviensis.*

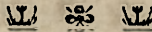
Candidi caetus hominum recentum,
Nuperi Cives, animaeque magno
Additae mundo, faculae Promethèi,
Vivida flamma: ¹

Quod suum Vobis ² olor ante lethum
Ultimo plectri tenuique nifu
Occidit, sciri, repetique dignum
Discite carmen.

Adsit huc pubes nisi digna Phaebo:
At sacris exeste procul ³ profani.

Prima

-
1. Promethèi ignem Caelo allatum homines animasse, Pòèteae canunt.
 2. Seuex Pòètea, caesus ut olor. Olores morituros canere, quidam scribunt.
 3. Juvenes profani seu impii à sacro cantu procul este.

Prima res: Divum ⁴ metus esto! prima
Lex Sapientis.

Ni Iovis cautus vereare tela,
Nulla vis legum satis est. Honos quid? ⁵
Ipsa quid virtus? quid inane vani
Nomen honesti?

Quod ⁶ bonis aequae, quis enim malisque
Abnuat? dum sit scelus arte ⁷ tectum?
Ora nec, felix sine teste crimen,
Pervolet urbis.

Criminis vitam juvat innocentem
Fasque sectari, memores, ⁸ paratae
Quae piis sedes, quis in impiorum
Pectora vultur

Sae-

-
4. Dei timor, prima lex hominis sapientis.
 5. Honor, virtus, honestum, sine Religione nihil sunt.
 6. Quod *honesti* viri nomen, bonis aequae ac malis denegari non potest. Honestas enim est *honoris status*.
 7. Honesti sunt homines, quamvis occulte peccent.
 8. At qui sunt memores alterius à morte vitae, et vulturis aeternum pectora rodentis, illi vitam innocentem ducunt.

Saevit arguto sine fine rostro.
Nil erit, nil est ita forte, nil plus
Inque mortales valet, ut futuri
Spesve, timorve.

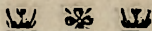
Iuverit post haec meminisse, ' tantum
Patriâ felici, ' Patriâ beatâ
Nempe felices licet esse Cives,
Esse beatos,

Laeta libertas ubi? quæ salutis,
Patriâ, spes est, pereunte? Durum ¹⁰
Servitus nomen! nec habent verendum
A Iove quidquam

Pejus, irato, populi protervi.
Namque qui leges violent ¹¹ eorum
Impiis Brontes, Steropesque cudunt
Vincula collis.

Servi-

-
9. Secunda à Religione res, cujus iuvenes memores esse oportet, eorum felicitatem, è Patriæ felicitate pendere. Ubi enim erit libertas, ubi salus nostra, si Patria perit?
10. Servitute nihil durius, nec populi pejus à Iove puniri possunt, quam servitute,
11. Brontes & Steropes fabri Vulcani, servilia vincula cudunt in violatores legum.

Servitatem non metuis? quid ergo
 Liberum nasci? [pudor et nefas!] quid
 Usque nutriri vetitâ ¹² Tyrannis
 Profuit aurâ?

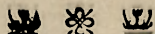
Liberis eheu male nata proles
 Civibus! Sors o lachrymanda Patrum!
 Cara libertas, quibus empta tanto est
 Sanguinis alvéo.

Si tamen vestris fuit ille venis,
 Este virtutis memores Paternae,
 Rebus et jam nunc Patriis, speique
 Vivite magnae.

Vos labor, vos Sparthae imitata ¹³ leges
 Vita, dejectumque ¹⁴ decet vibrato
 Missili crustum, procul et petita
 Poma sagittis.

His

-
12. Quid nasci, quid educari profuit in libera gente?
 13. Durissimae erant Sparthae leges educandae luvetuti praescriptae, labor, fames, flagra, &c.
 14. In Balearibus Insulis, Matres esurientibus filiis crusta panis et similia jentacula in sublimi trabe ponebant, quae funda jaculove deicerent.

His egent artus studiis, in omnes
Martios usus. ¹⁵ Potior necesse
Sit tamen Vobis animique major
Cura colendi.

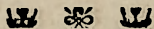
Mira naturae ¹⁶ variumque pondus,
Atque mensuram, numerosque rerum,
Hospitem mundi attonitum, novumque
Nosse juvabit.

Proderunt olim cupidâ retenta
Mente, per libros meditata ¹⁷ doctos;
Pace dum belloque, Senator, & Dux
Grandia promes,

Caeteras at res superet cupido ¹⁸
Tota discendi, bonus arte Civis. quâ
Audias quondam. Huic studio Tibi do
Lustra quaterna. ¹⁹

Is

-
15. Exercenda sunt quidem corpora ad belli usus, sed major cura animi excolendi esse debet.
 16. Physicam, et Mathematicam callere, plurimum juvat juvenes, novos mundi hospites.
 17. Lectio librorum juvat, cum lecta, et meditata in consiliis pacis et belli promentur.
 18. At imprimis cupere juvenes oportet, ut discant artem, qua boni Cives esse possint.
 19. Impendant huic studio annos 20.

Is sapit, prudens, is amatur et Dîs,
 Qui comâ leni, ²⁰ tenerâque tangi,
 Anteit canos bene cogitatis
 Rebus, & aufis.

Ille mox aptus docilisque, pectus
 Molle virtuti sine lite praebet,
 Et regi semper facilis, senili
 Se finit arte.

Dura, nec fraeni patiens Iuventa,
 Immemor, temnensque probe monentûm,
 Objicit quam se male sana certis
 Mille periclis!

Nonne percussum pelagus ruentis ²¹
 Icari lapsu? puerique saevus
 Vos monet casus, temerè Paterna
 Lora tenentis?

Iam

20. Qui à teneris ita cogitat, ita agit. ut canus.

21. Notae fabulae Icari, et Phaëthontis è nubibus
 deciduorum ob neglecta Pareutum consilia,

Iam quod extremum moneam: decori
Anxius, pulchrae juvenisque famae,
Colchicis ²² herbis fugit, & magis men-
dacia peste.

Plus venenosi neque scorpionis
Horret aspectu, nec abominandi
Strigilis plumâ, neque turpis atro
Sanguine ranae.

Inscius fraudis, niveusque, centum
Laudibus praefert, titulisque centum,
Dicier verus, fideique cultor
Inviolatae.

Certa, quam solers imitetur, illi
Norma, mentitus Phocion in omni
Nec semel vita. Tamen ille magnas
Rexit Athenas.

Impu-

22. In Colchide Regione Asiae venenosissimae herbae nascuntur.

Impudens Lethe pereat lutosa
 Tuscus ²³ exofus, malus et magister
 Principum, pravâ simulatione,
 Hoſteque veri,

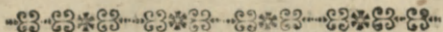
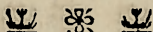
Regias ut qui vitiavit Aulas;
 Qui vafros ac artifices latentis
 Callidos falſi, jubet eſſe, Regum,
 Vappa ²⁴ Miniſtros.

Vos ²⁵ Ariſtides ego, Vos ²⁶ Agrippas
 Curiae ſanctae precor, atque caſtris;
 Vosque fortes, innocuos, pios, ju-
 ſtique tenaces

Opto. Poſcendum tacitis ad Aras
 Rite fumantes precibus ſalubre
 Corpus, vt mens & bona ſit: benignis ²⁷
 Caetera Parcis.

ODE

-
23. Machiavellus origine Tuſcus.
 24. Homo nihili. in quo nihil verae virtutis: qualls
 Machiavellus.
 25. Summus & juſtiſſimus Civium Athenienſium.
 26. Agrippa Auguſti Octavij ſapiens optimuſque Mi-
 niſter.
 27. Ut Parcae benignae, quam diutius fieri poteſt,
 vitae ſtamina conſervent.

O D E IV.

A D

A D A M U M S T A N I S L A U M
G R A B O W S K I,Principem Episcopum Varmiensem.
*Mala belli Prussici, esse irae Coelestis
effectus.*

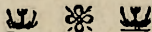
O ! qui labores tutus inutiles,
Aestusque ponti è littore contuens,
Casus, volubilisque tecum
Ipse vices meditare fati:

Qui nunc Britanno, nunc domino maris ¹
Parere Gallo ² caerulea conspicias:
Libensque binarum recenset
Parta ³ Semiramidum trophaea.

B

Non

-
1. Nunc maris victorem Gallum, nunc Britannum conspicias.
 2. Caerulea Pôëtis, idem quod maria, quae caeruleae sunt coloris.
 3. Binæ Semiramides, duae Imperatrices Romanae et Russiae. Semiramis Assyriorum Regina locumiarum celeberrima.

Non sectus * aequè, quos tremit, et colit
 Orbis, thronos tres, Regnaque maxima
 Metire, fabuloque * campos
 Et patriis steriles arenis.

Emerfit illis, & caput extulit,
 Unita quem vis foedere triplici
 Non terret; Alcides * protervus
 Geryonem nihil ut minacem

Expavit, etfi mole tricorpore.
 Qui solus, instar centimani ⁷ Gigis,
 Se dividit partes in omnes
 Undique ⁸ lynx, et acutus Argus:
 Nunc

-
4. Quos orbis non aequaliter inter Principes sectus, ac divisus colit Thronos tres, et Regna maxima metiaris ex una parte: notum est: tria magna Imperia arma junxisse contra Regem Borussiae: Austriacum, Gallicum, & Russicum.
 5. Alia ex parte metiris Marchiam Brandeburgicam totam fabulosam, quae Veteribus Scriptoribus vocatur arenaria S. R. Imperii. *Sablonsiere au St. Empire.*
 6. Hercules ita dictus ab Avo Alcaeo, Geryonem Regem Hispaniae, quem fabulae tricorporemem memorant, aggressus.
 7. Gigas Briareus centum manuum.
 8. Lynx visu animalium acutissimus.

Nunc ense prudens aggreditur pari,
Caūto retrorsum nunc refilit pede:
Et perdit, et refert omiffas
Ancipiti sibi Marte palmas.

Quot faederatis, quamque potentibus
Pugnatur armis? illum aries † stupet
Iam quintus, ut bello recentem,
Cingi Equitum, Peditumque nimbo.

Quorumve Regum? quotve superbiae!⁹
Infultat? ipsa caede ferocior:
Unus, novo sceptro, † manuque
Imperiis tribus hostis impar!

Quin ille dena clade animosior,
Majore semper castra quatit metu,
Victusque, Victori timetur:
Ut metuenda, cruore viso,

B2

Pyrrhi

9. Ver quintum, cujus signum aries.

10. Superbiae. poteutiae. Virgil: *Late Regem bello-
que superbum*, Id est potentem. Horatius:
Qua sitam meritis sume superbtiam, Id est, fa-
mam & gloriam.

11. Regum Europae Rex Borussiae penultimas.

Pyrrhi Pelidae ¹² terribilis bidens;
 Aut qualis ¹³ ictus cuspide, plus adhuc
 Ferocit, ac immane rugit
 Rex nemorùm, nemorisque terror;

Et [ni ruentis siferet impetum
 Cunctator ~ unus non superabilis]
 Daturus horrendas per arva
 Proxima, perque remota, caedes.

Ter ¹⁴ qui et ministram fulminis alitem
 Expertus, unguisque implacidos, nova,
 Nec ante vulgatas per artes
 Bella, novos meditatur ictus.

Aut ille tandem vincet, & ultimus ¹⁵
 Ridebit, [ut quae sera dies vehit,

Latent

-
12. Pyrrhus, Rex Epiri, ex Peleo & Jove genus du-
 cens, contra Romanos armavit Elephantes. E-
 lephas est duorum dentium, viso colore ru-
 bro, vel sanguine exasperatur.
13. Leo.
14. Daunius invictus Imperator Austriacus.
15. Tribus insignibus victoris Russorum fractus. Impe-
 rii Russici, insigne Aquila biceps.
16. Proverbum Gallicum; *Celui rira bien, qui rira
 le dernier.*

Latent in incertis] àút fi

Dìs placet [et moritura vates ¹⁷

Cassandra, si quod praecinuit malum

Omen Boruffis] occidet, occidet :

Sed strage, qua textit, tegetque

Innumeros prius ille campos ?

O mallet enses jungere ¹⁸ Noricos,

Et Roxolanos ¹⁹ ille] suis, truces

In Thracas, attritisque lunae

Cornibus ²⁰ Odriuaé, ²¹ Eois

Regnis, et ²² Urbi, demere compedes ;

Quam Christianâ pube, mapalia,

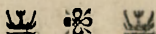
Patresque grandaevos, & olim

Iam ²³ steriles spoliare Matres !

B3

Non

-
17. Cassandra Priami filia, Vates Trojana, quo nomine hic appellatur Mater Regis Borussiae, quae ante obitum, vulgo narratur male ominata fuisse de exitu belli praesentis; Omen tamen vel nullum, vel falsum fuisse, belli eventus ostendit.
18. Austriacos.
19. Russos.
20. Odrisiae, Thraciae, Turciae, idem est.
21. Eos, Aurora.
22. Byzantio, novae Romae, seu Constantiнопoli.
23. Etfactas, senes, et jam pridem pariendo nob idoneas.

Non ergo coeli vindicis esse rem
 Putes? aut nostri in generis necem
 Non saeva connivere fata?

Quot jugulis eget expiari,

Quo victimarum sanguine proli
 Impurus orbis? Credo, ²⁴ Diespiter
 Offensus iratusque, dum igni
 Nubila divideret corusco,

Certos aquarum rumperet alveos,
 Montes abyssis, et pelagus solo
 Misceret, illinc inquinatos
²⁵ Turpe thoros, simul inde spretas

Ulturus aras, et Themidis ²⁶ fugam,
 Haec ille belli perpetui facem
 Incendit, in caput Nepotum
 Prorsus avis sceleratorum:

Quibus

-
24. Diespiter, Iupiter diel, vel Deorum Pater cum fulmina jaceret.
 25. Irreligionem, luxuriam, & injustitiam ulturus Jupiter.
 26. Nota Themidis, seu Astraeae à terris in Caelos fuga.

Quibus nefastos Relligio jocos,
 Et thura rifus ²⁷ Sardonios movent:
 Qui templa vel temnunt fupremi
 Caelicolūmque, hominumque Regis:

Vel fi frequentent, vifere ²⁸ fornices,
 Cellasve lenarum, oppidò crederes:
 Qui nôffe fe testantur, ²⁹ inter
 Nectaris, ambrosiaeque ripas

Divos beato diffluere otio,
 Incurios nostri: à quibus audias:
³⁰ *Si fit Deus quisquam? reliquit*
Res hominum, regit omne cafus;

Semenque brutis, ac animis idem eft,
Et finis idem. Sic vetitum bonis,

B4

Spe-

-
27. Sardonius, feu stolidus absque causa rifus, à Populis Sardonis.
 28. Fornices, loci impuri, à quibus fornicae diftae, lenae, mulieres ibidem praefides. Adverbium *oppidò* idem quod multum, vel penitus fignificat.
 29. Philofophi Epicurei, qui testantur, Superis nullam curam elle rerum mortalium.
 30. Sermones impiorum de Deo.

Sperare; sic impune pravis

Omne nefas licuit, licetque.

Astraea terris iustā nocentibus

Exesse, jus et flagitio datum.

Risitque Praetoris ³¹ secures

Culpa ferox. Scelus omne tutum est.

Metum Deorum, tecta ³² lanugine

Exemit aetas, jam bene crimini

Matura, nec rudis struendi

Innocuae ³³ pedicas puellae.

Iam nuptiis nil profus inest sacri.

Iurata flocci Numina. Nec faces

Horret vel incestas adulter,

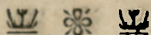
³⁴ Hercyniae cui more Sylvae

Fas est solutis vivere legibus.

Caelestis haec non ira ³⁵ piaverit?

Hoc

31. Praetoris, seu cujusvis Judicis.
 32. Lanugo: pili primum succedentes, mollesque in
 ba. ba Juvenum.
 33. Pedicae, quibus pedes capiuntur; pedicas struere,
 est i. i. i. i.
 34. Hercynia Bohemica sylva pro quavis alia; more
 sylvae, more belluarum.
 35. Piare, expiare, eluere, idem est.

Hoc fonte ³⁶ profluxêre clades:

Inde gravis mala longa belli.

At nos profano, tela Deûm, fera

Temnemus ausu progenies? Iovi

Infesta jam dudum propago?

Dura trucidis soboles ³⁷ Typhaei?

Densis Olympus fulminibus ruat!

Pudor sateri nos vetat impius,

Ictus ab ultrici Tonantis

Ire manu, pluviasque flammâs.

Fas sint scelestis talia. Numini

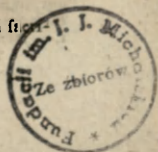
Nos ritè sancto ³⁸ farre litabimus;

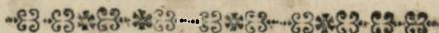
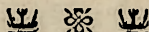
Iraeque, quae procudit enses,

Ter placido faciemus ³⁹ Agno.

ODE

-
36. Ethnicus quoque Pœta idem fassus est: *Fœcunda
culpe fascula, nuptiis primum inquinave-
re, & genus, & domus: hoc fonte derivata
clades in Patriam, populumque fluxit.*
37. Fera progenies Typhaei, qui prius Gigantum,
belli Jovi movit.
38. Pane Eucharistico.
39. Vitulâ, haedo, agno, facere, est idem quod *scire*.

O D E V.

A D

VENCESLAUM RZEWUSKI,
Palatinum Cracoviensem, Campeſtrem
Exercitus Ducem.

*De infracto Regis Auguſti III. rebus
adverſis animo.*

Pincipis Cari [deceſt hocce nomen
Optimos Regum, Patriaeque Patres]

Principis Cari, mala, qui miſertus,

Ut tua ſentis. *

Cui ſalus Regis, cui vita Regis,

Eſt ſalus Regni, populiſque vita.

Si quid, Auguſto, metuis ſiniſtri

Forte? videsne?

Qualis ' Ægei decus, alta rupes,

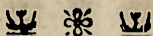
Objicit ſaevo latus omne Ponto?

Et minas Euri, procul et furentes

Deſpicit undas?

Flu-

* Civis & Senator quo nullus aut moribus ſanctior,
aut fide in Reges, meritis de Patria magis conſpicuus,
aut ingenio & doctrina celebrior, multa excellenter
carmine latino & patrio ſcripſit de Regis aſſiſti fortuna.
I. Alta quaecunſque rupes in mari Ægeo, proſus
immota.

Fluctibus tunſae quatiuntur , illâ
Prorſus immotâ, pereuntque naves,
Glutiunt rictu patulo pilofae
Corpora ² Phocae.

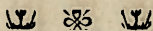
Æolus clauſtris volitans apertis ,
Miſceat terris pelagus! quieta
Proſpicit, motis titubare ripis
Funditus urbes.

Mugiant nubes, gravis ira Caeli
Fervidos ignes jaculetur! illâ ³
Creber, illaesa, reflit caduci
Fulminis ictus.

Robur inviſtae ſolidaeque mentis
Tale Dîs debet, quoties iniquae
Sortis, Auguſtus, petitur malignis
Undique telis.

Densus

2. Phocae belluae marinae voraces, pelle pilosa in-
ſar canum tectae.
3. Ab illa rupe illaesa creber fulminis caduſ
ictus reflit.

Densus absumptam populante flamma
 Obruit Dresnam cinis, urbiumque
 Gemma pulchrarum cadit! [O nefestas
 Militis iras!]

Ille deletae Patriae superstes
 Horridi spectat mala longa belli,
 Major Anchise, Priamoque flente
 Rudera Trojae.

Pectus haud illi tamen aere fufum,
 Regiae cladem, populi, Domûsque
 Sentit, ut fas est, tener ut Maritus,
 Ut Pater, & Rex.

Patrii damnum grave Principatus,
 Triste, captivae, simul urbe capta,
 Conjugis funus, sobolisque sanctae⁴
 Pignus ademptum.

Ille

4. Non longe post mortem Reginae Mariae Josephae
 Austriacae, Amelia Regina Hispaniae, Regis Filia
 obiit.

Ille sed , volvi bene cuncta, Divûm
Lege coelesti meditatus, omnem
Fronte tranquilla placidaque, fati
Excipit urnam.

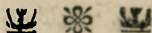
Ordinis gnarus, sapientiaeque ,
Conditum nutu moderantis Orbem,
Se finit duci, facilemque jussis
Omnibus aptat.

Ille non rebus tumidus secundis,
Non & adversis minor est. Utrâque
Prorsus ' Hussaei Ducis instar, aequè
Sorte beatus.

Ille quem nullis pavidum ruinis,
Quem sui semper similem, videbit,
Si ruat certis, propriisque motus
Sedibus Orbis.

Regis exemplo sapienter & nos
Juerit, quosvis ita ferre casus ,
Et frui longa, Pyliosque in annos
Sospite vita. Alea

5. Job. Vir de terra Hus.

Alea immutabilis est Deorum ,
 Jacta quae de me fuit. Inque Caelo
 Fixa de nobis semel, addo, nunquam
 Interituris.

Saepe mortales inopina terrent,
 Inscios feri penitus futuri ;
 Sed Deus, quae principio carente
 Sanxit ab aevo,

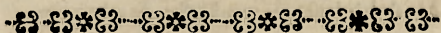
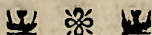
Quae sub aeternâ latuère nube,
 Tempus evolvit veniens, diesque.
 Quidque Dî pridem statuère, praesens
 Detegit hora.

Sed tamén si nunc male , non deinceps
 Sic erit semper male. Luci opacum
 Cedit. Instat ver hyemi. Cornusco
 Mite serenum.

ODE

6, Quae in Caelo semel stata sunt de nobis, ea ego
 addo rebus, quae nunquam interire, seu quae
 nunquam nos praeterire possunt.

O D E VI.

A D

V A T E L U M,

Doctissimum de Jure Gentium Scriptorem,

Saxoniae desolatae calamitates.

Regibus, Musisque, Vatele grate :
Solius pennâ metuente falsi,

Saxonum , contra Ducis arma summi,

Jura tueris. ¹

Audii primas docuisse leges

Nube devectam populos Minervam.

Te, tuos Cives, hominumque latè

Te genus omne,

Quod licet, quod non licet, edocente,

Ipsamet per Te erudiisse gentes,

Et tuo, natura videtur ipsa,

Ore locuta.

Vi

1. Bello durante cum Rege Pruſſo, Vatelus pleraque pro Saxonia ſcripſit.

Vi sed injustae, modo fas & aequum,
 Pacis & belli sacra jura, quid sunt?
 Dat suo terris documenta, tristi
 Misnia fato.

O Vitikindi populosa Regna! ²
 Imperii sedes, meliorque pars, et
 Roma, quam dudum peperisse magnos
 Sensit Othones. ³

O et à faxis male nuncupata
 Fertilis tellus! cui nec Tarentum ⁴
 Uberem glebam, neque disputet Cam-
 pania felix.

Artium mater: quid enim repertum,
 Callidis Gallis, Italis, Britanno?
 Impigrum quod fors latuit? quod acrem
 Saxona fugit?

Fons

-
2. Vitikindus, celeberrimus Dux Saxoniae, Carolo Magno Imperatore.
 3. Tres hujus nominis e Domo Saxonica Imperatores.
 4. Urbs magnae Graeciae in Calabria Regione fertilissima.
 5. Scientibus, peritis, fagacibus.

Fons opum, multis, medio sub axe,
 Ditibus terris, populisque frustra
 Invidendarum: careas licetſi
 Gange, Tagoque.

Sed quid haec Muſae memoratis atrae?
 Hoc fuit nuper, fuit hoc beatum
 Illium, 6 nunc eſt roguſ, ac arena
 Andabatarum. 7

Barbaris quid nos melius? ferinis
 Quidve Centauris, 8 Lapithisque? Plures
 Edidit ſtrages ubi? plus an uſquam
 Saeviit hoſtis?

Oppidis dudum, vacuiſque pagis
 Parte centena, cupidus, vel ipſum
 Martiae pubiſque laborioſae
 Tollere ſemen.

C

San-

-
6. Arx Trojae Regia.
 7. Gladiatores. ſeu populi, qui clauſis oculis digla-
 diabantur.
 8. Centauri, medii homines, medii equi.
 Lapithae, populi Theſſaliae bellis continuis, caedi-
 buſque clari.

Sanguinis, jam bis duodena caedes,
 Miscuit tantum vel humo vel undis,
 Sera vix diras reparare clades
 Possit ut aetas.

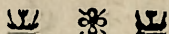
At nec unius sat erit quieti
 Otium saeculi, sinuosus Albis,
 Pristino flori bene restitutas
 Spectet ut urbes.

Omnibus tetrae cecinere Parcae
 Terminum Regnis. Sua jam peracta
 Fata sunt istis, eadem relictis
 Imminet urna.

Omnibus fors haec metuenda. Nam quis
 Eximat duris vicibus vel unam
 Gentium, vultus variante Luna
 Inferiorum? ¹⁰

Hae

-
9. Fluvius Saxoniae, infra Hamburgum in Oceanum
 influit.
 10. Gentium, quae sunt infra Lunam, vultus conti-
 nuo variantem.

Hae cadunt, his mox aliae resurgunt
Fortiores alterius ruinis :
Quae novis cedent: neque parcat istis
Serius aevum.

Fallor? an quisquam melior Deorum,
Augurū Vatem monuit finistri?
Spes bonas laevo ' ' tonuitque Caelo
Laetius omen?

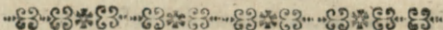
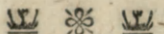
Mercium sedes, & amica Musis,
Tempus ut saevi fuit, ante belli,
Copiae, sic post erit, audietque
Lipsia cornu.

C2

ODE

-
- II. Auspicia faustiora erant è laevo, quam è dextro latere Caeli: Laetius omen tonuit, seu intemuit nobis spes bonas.

O D E VII.

In illud Poëtae

Si vis nubere, nube pari.

Cum

ADAMUS, Dux in Klewan & Zukow,
 Princeps CZARTORYSKI, Generalis
 Terrarum Podoliae Praefectus, ELI-
 SABETHAM Comit. de FLEMING,
 Supremi Mag. Ducatûs Lithv. Thesau-
 rarii Filiam, sibi connubio felici
 jungeret. 1761. d. 19. Nov.

Et pares secum sociare dextras,
Et pares inter similesque, sacris
 Nuptiis, gaudent hilares adesse

Dique Deaque.

Sorte quid faustâ, meliusque lectum
 Par ut est istud? quod utrinque jures
 Invicem natum sibi, grande feri
 In decus aevi.

E

E Jagellonum serie vetusta,
 Si Ducem clarum traho ? par origo
 Ex Avo Nuptae : propiusque se fons
 Dividit idem. ¹

Parte jam quantum thorus ex utraque
 Splendeat ? quali radietque luce
 E Sieniavitis, Lubomiriisque,
 Valsteniisque ?

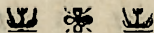
Balthici quondam Domini potentes
 Littoris, quanto, veteres Flemingi, ²
 Nomen illustrent, thalamosque Sponsae
 Lumine ? specto.

Quaeve fortunae coeunt in unam,
 Cerno privatos superare census:
 Ipse sed novit Plutus, haec, an ille,
 Ditiior Haeres ?

C3

Hic

-
1. Duces Czartoryscii Magnus Cancellarius Lithuaniae, & Palatinus Russiae Fratres germani, hujus Filius Princeps Adamus, illius ex filiae Nuptis Elisabetha Flemingia.
 2. Flemingorum Comitum familia potens & illustris in Pomerania.

Hic opes, aetas, genus, & venustas,
 Mutuo certant, parilisque virtus,
 Dona naturae, simul & magistrae
 Palladis artes.

Diva nec Latona, ¹ Parens, jugandae
 Anxiam quae das operam juventae,
 Lectius quidquam numeres, perenni
 Faedere junctum.

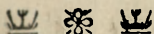
Candidum spectes animum, probosque
 Si Ducis mores? Sapientiamque
 Praecocem, Gallis, Italisque miram, et
 Usque Britannis,

Si canant [ut nihil cecinisse Musae
 Verius possunt] Patriae decus, Dux,
 Spes, amor Gentis, populi voluptas
 Deliciumque?

Spiritu si raptus Apollinari,
 Praescius feri penitus futuri, è
 Rupe Parnassi, hoc sine fraude, Vates
 Praecinat omen:

Castra

2. LATONA Dea apud Veteres connubiorum.

Castra majori Duce, nec Senatus
Patre clarescet sapientiore,
Nec Themis Conso, meliore nec Res-
publica Cive:

Approbant carmen, sed idem sonoro
Replicant plectro Aoniae Camoenae,
Ac Viro dignae, super astra tollunt
Numen Elifae.

Gratiis nil jam superesse ternis,
Nilque Pandorae superesse jactant,
Quo novo possint decorare celsam
Munere Nuptam.

Quippe Junonis, Veneris, Minervae
Esse decantant opus absolutum.
Prorsus o tali nisi, talis Uxor,
Digna Marito!

Deligunt Di, quos cupiunt jubentque
Esse felices. Male caecus unit,
Quae Puer connubia, sempiternus
Jupiter odit.

C4

Di

Disparem temnit: paribusque, prisco,
 Stamen ex auro [nituère quali
 Saecula Saturni] jubet arte cautas
 Ducere Parcas.

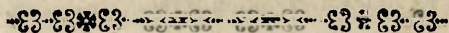
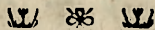
Nos Patri, purum, niveoque tectum
 Farre, bisseña vice, pluriesque,
 Nescium mortis, feriemus Agnum, * et
 Semper eundem;

Fertili frugum, pecorumque terrâ,
 Messibus Vos et beet ut trecentis,
 Salspites, salvos: * similique faxit
 Prole beatos.

ODE

4. Christum sub speciebus Eucharisticis.
 * Hoc idem saute precatu est Benedictus XIV.
 Adamo Principi sibi plurimum dilecto: Redi care Prin-
 cept in Patriam tuam felix: nube auspicio, & Te, Tu-
 esque, simili Tui prole, fortunatos redde.

O D E VIII.

A D

JOSEPHUM de Prussis Principem

J A B Ł O N O W S K I,

Palatinum Novogrodensem, Equitem

S. Spiritus.

Sermone cum Eo habito,

*De Patriae Libertatis incuriis, et
proditoribus.*

S I Te sollicitum tuae

De fatis Patriae, saepe quatit metus,

Si rebus, prout assoles,

Prudens, Imperii Sarmatici, times,

Heroum Soboles, Avis,

Princeps ac Atavis edite fortibus;

Segni Pieridum choro '

Linquamus tenerae ludicra tibiae,

Et

-
- L. Linquamus, ut otiosae Musae cantent ludicra & dulcia, nos res ipsi monet, barbyton, seu lyram tristem sumere. & plectrum flebile, quod vel durissimum, ut aes triplex, pectus in planctus solvat, si verum est, quod cantu lyrae Orpheus scopulos molliverit, & Eurydicea ab inferis revocaverit.

Et dulcem strepitum lyrae.

Nos res ipsa monet, barbyton asperam,
Et tristem gravibus modis,

Ac plectrum potius sumere flebile,
Quod vel pectoris aes triplex

Solvat, si scopulos molliit Orpheus,
Si praedam tulit inferis.

Aures carminibus pandite, vos queis
Libertas nihili Patrum :

Tanto quae Proavis sanguine constitit
O Cives male Liberi!

Donum, binae ² opibus ditius Indiae
Quo majore carent Dii,

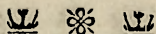
Donum, quo melius nullum homini da-
Ultro perdere? quis furor? [tum est,

Quidquid reptat humi, vel secat aera,
Aut ludit tepido mari,

Devitat pedicas, rete fugit, capi,
Ac esse alterius, timet.

Auceps viminibus texat ut aureis,
Et gem-

2. Orientalis in Asia, Occidentalis in America.

Et Romæ & Capitolii ?

Clari posteritas inclyta vos Lechi ?

Nam quid ? [proh pudor & nefas !]

Sanguis Patricius non facis immemor
Quo non exitium Tibi ?

Quo non vincla pares ? Serius, ocyus,
Damno non reparabili,

Pulchro jure Patrum degener excides:
Servilisque probrum notae,

Venalis, timida fronte, geres nepos,
Temnat quem generosior, *

Cui quaesita neget Phyllis et oscula,
Dedignata Virum, cui

His contumeliam vocibus exprobrat:

Quid

5. Qui nescitis Romam & Capitolium. Nam Sauro-
matas nunquam Romana potentia vicit.
6. Quem Phyllis, seu cara Uxor, nata libera, dedi-
gnata ut Virum servilem contemnat, cui oscu-
la neget, & illi his vocibus contumeliam ex-
probrat: O! Vir quid Te vecordius, quid mis-
rabilius, qui cum his natus liber, fecisti te man-
cipium. ut parias ex Te servos, sisque Caput
& Parens nasciturorum mancipiorum. quae
tradant Augusti Neronibus, id est boni Principes
Tyrannus. Boni enim Principes, uti Cyri, Titi,
Aurelii rarissimi sunt.

Quid vecordius ? ipfemet

Ortus liber, Avis ac Atavis Tuis,
 Servos, quos paries, dein

Addes ? mancipiis tu caput & parens?
 Tradant quae Domini truces

Post se se Dominis asperioribus?
 Auguftique Neronibus,

Cyri namque, Titi, aut Aurelii, quoti?
 Heu! quò praecipitem trahunt,

Imprudens quereris, fata Polone te?
 Quid frustra immeritos, levis

Infectare Deos? dic peto fanus
 Quo me ducit in horridam

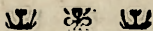
Libertas temerè verfa licentiam!
 Legum nomen Inutile. 7

Nequaquam regimur legibus, at mali
 Nos leges regimus. Tamen

Exleges populos dicere barbaros

Fas

7. Deplorat legum contemptum. exitiũ ſumque amorem Patriae, quo Romani, & Graeci tantoperè ſuam Patriam proſequebantur.

Fas est, et pueris licet.

Privatae cuius tantus amor rei,
Ut vel pernicie suae,

Et fasces, & opes quaerere Patriae,
Profit Civibus impiis.

Nil illis Patriae, nil Reipublicae
Usquam nomine inanius :

Riderique potest, qui memoret, sua
Pro Roma cupidos mori,

Brutos, et Decios, & Fabium genus;
Aut qui, nil nisi gloriae

Virtutisque avidos, caetera pauperes,
Prae Persis opulentibus

Laudet Spartiatis, & Lacedaemona.
Astraeae^s quid ego fugam?

Impunem scelerum quidve proterviam?
Tacta Altaria Judici

Perjuro? immemori fulminis & Jovis?
His Urbes periêre tot!

Haec tristem minitant gentibus exitum:
Cudunt

s. Deplorat Astraeae, seu Justitiae exilium.

Cudunt implacidi Dij

His in genua graves libera compedes.

Jam quid certius! ultimum

Si non exitium nunciet oscines⁹

Regno fatidicus? cui

Defunt arma foris? consilium domi?

Si Vates cecinit bene,

Vis consilii expers, mole ruit sua,

Et quidquid viguit, perit.

Sed jam rauca¹⁰ mihi fila prementibus

Respondent digitis: diu

Tensae, languet iners et Citharae sonus.

Nec tantum mihi flammis¹¹

Princeps, quanta tui vis calami. Tuum

Cunctis scilicet artibus [est

Doctas addere res, & nova lumina:

Nullum ferme genus tuis

Intactum studiis. Tu Zoroaste,¹² tu
Archi-

9. Avis auspiciam ore canens.

10. Sed iam mihi fila lyrae rauca: nec bene respondent digitis prementibus.

11. Neque tantum mihi est spiritus o! Princeps, quanta vis inest tuo calamo, qui in omni genere multa doctè scripsisti.

Archimede Magistro, iter

Astrorum sequeris et vaga sidera.

Tu rursum cupidus, vias

Naturae ac animi scire reconditas

Stoae, ¹³ Teque Platonicis

Misce discipulis, & Samii senis. ¹⁴

Jam vel lucida ¹⁵ Sardonyx, ¹⁶

Vel gemmis facies eruta Caesarum, ac

Nummis, quae nitet aureis,

Aut incisa notis marmora publicis,

Noscendi te avidum movent.

Prisci cura tenet Te quoque temporis;

Et nunc cautus origines

Regnorum dubias, & variam vicem

Scru-

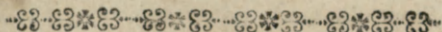
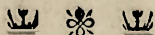
12. Zoroastes Bactrianorum Rex Astronomiae peritissimus. Archimedes Syracusanus celeberrimus Astronomus.
13. Porticus Athenis celeberrima Paecile dicta, in qua Zeno Auctor Stoicae Sectae Philosophiam profitebatur. Stoa vox graeca, non latina.
14. Pythagoras è Samo Insula oriundus.
15. Sardonyx genus gemmae coloris rubei à Sardis primum repertae.
16. Laudatur Princeps à rarissima collectione veterum gemmarum cum vultibus Caesarum, & aliorum Heroum, à cognitione Veterum inscriptionum, à studio Historiae, & Genealogiis Principum Poloniae Familiarum editis, à vitis Imperatorum Polonorum descriptis,

Scrutaris, modo posteros
 Majorum titulis, & ferie mones,
 Quonam sanguine sint fati.
 Per te vita redit fortibus & bonis
 Post mortem Ducibus: Viros
 Et pennâ revocas immeritos mori:
 Quorum pro Patria datae
 Ingentes animae, pulchraque vulnera,
 Virtutem melius docent,
 [Torpentem penitus, si stimulo caret]
 Exemploque potentius
 Incendunt veteris pectora frigida
 Libertatis amore, quam
 Alternâ gracilis fistula cum Lyra.

D

ODE

O D E IX.

*Execratio in malos Cives, proditores-
que Patriae jacta.*

Caelo tonantis iusta Jovis manus
Centum coruscis ignea nubibus
In Patriae prolem scelestam
Horrisono plue tela nimbo!

Sinesne saevas rodere viperas
Carae Parentis viscera? Si tamen
Lenti Dii sint, impiosve est
Iussa sequi pede paena claudo,

Felixque crimen ridet, & omnia
Virtutis aufert praemia si scelus,
Si forte fors praesens bonorum est,
Dira pati nisi spe futuri?

At parte saltem jam ² Stygis alterâ
Dî fraudulentis Ixionis rotas

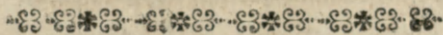
Para-

-
- I. Si in vita praesente scelera impunita triumphant,
si bonos hic patrioportet.
2. O saltem in altera parte Stygis, seu in altera vita
meritas luant paenas!

Parate ! fumantesque taedas
Tisiphones, simul & fororum:

Pasti Medusae pectora sentiant
Virus colubri, rostraque vulturis
Edacis, aeternosque morfus,
Et Phrygii labra sicca Regis. 3

O D E X.

In impium Poetam.

*Quicumque sit Auctor carminis de terrae
motu Ulyssipponensi.*

Jmpie ! quid quereris? vesane ! scelestè
(quid audes?

Tantane rabie innoxios petis Deos ?

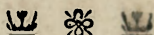
Innocuae quare à virtutis, *Jupiter, ittu* 4

*Orditur ! Et cur crimen haud prius
ferit ?*

D2

Heus

3. Tantalii.
4. Auct. r carminis de terrae motu arguit Deum. & faceret quaerit cur Ulyssipponem pi. m & religio- sam Urbem, & non potius alias impias ever- terit.

Heustu! si crimen, Divûm prius ira feriret,
 Quot obruisset jam tuum telis caput?
 Tu vivis! caeloque moves Titania bella:
 Typhaea proles! & manus gravis Jovi.
 Fallor! an aridet nomen tibi forte Gy-
 gantis?

Hoc ne tumescas rectius de te canam:
 Vivis! & insultas toties? impune? tot an-
 nis
 Divinitati? vilis & foetens cimex!
 Ingenio (fateor, quod non praestantius
 ulli)

Ut destruas, quidquid sacri est, tantum
 vales?

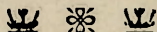
Nam tibi qui metro praestet, levioaque
 plectro,
 Scribatve melius, cogitet pejus, quis
 est?

O he! sis sapiens! aet haec sapientia, quan-
 ti est?

Cui cum pecoribus est idem summum
 bonum²

Lotus

2. Voluptas corporis.

Lotus fonte sacro (si jam id tibi dicere fas
est),

Non noscis aliam Cypriam praeter De-
am.

Tu sacra, tu Divos, tu nostra altaria te-
nnis.

Pectus tibi, ipsis Gnidiae³ votis calet?
*A*ris digna tuis sola est & thure voluptas.

Religio, Musis rifus & jocus tuis.

O hominum faecem! tanto cui spernitur
aufu

Lex Christiana! *L*egis & *L*ator Deus,
Ridetur cui, *m*ens reatrix *i*mprovida mun-
di,

*I*nfausta virtus, semperque *b*eatum *s*ce-
*l*us.

Cui Deus errat, & hunc dudum malè di-
rigit orbem:

*S*olisque nostrum *c*asibus linquit ge-
nus.

D3

Ju-

3. Cypria, Gnidia Venus in Cypro & Gnido culta.

Iustitiae nomen cui nil, nisi vana *chi-*
merae

Imago, quam qui ridet, est felix latro.

Ipfos faeva pati nisi fata, piosque, probos-
que,

Favere Superos impiis, terra, mari.

Haec dum dira vomis noctuque diuque,
triumphas?

Non te Tonantis obrutum flammis ad-
huc?

Scisne? alium, cecinisse Epicuri de grege
porcum:⁴

Paenam scelestos insequi *claudio pede?*

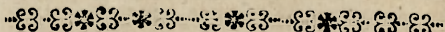
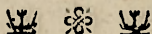
Durum me dicas saevumque? videlicet
in Te

Nobis nihil? Tibi in Deos tantum licet?

ODE

4. Horatius ita seipsum nominat.

O D E XI.

A D

COMITEM ARANDA,

Principem Virum Optimatemque Hispaniae, Equitem Aurei Velleris, nuper Legatum Catholici Regis ad Regem & Rempublicam Poloniae; deinde Supremum Hispaniae Exercitûs bello Lulitanico Ducem.

*Post pactas conditiones Pacis 1762.
decantata.*

Nomine Civitatis Varfaviensis.

Dux Aranda, Atavis edite ditibus, '
Nostrae delictum dulce, Tuæ decus
Gentis, laurigeræ Martis in otio,

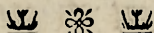
Jam nunc ecquid ages manu?

Prudens, inter eos non ego Te Duces
Ponam, flamma, cinis, quæis placet, Urbi-
Qui turres sepelit, tecta ruentia, et [um
Moles aequat humo graves.

D4

Vi-

I. Familia Aranda hæreditario gaudet titulo, *homme riche d'Arragon.*

Victori placeant rudera barbaro,
 Ac gratus vacuis sit sonus aedibus,
 Et delertus ager, fana, lares, domus
 Olim non habitabiles.

Sed concessa feris tuta cubilia
 Apris, atque lupis antra rapacibus.
 Te mitem genuit, nec cui lenius
 Natura ingenium dedit;

Si Te praecipitem vividus impetus
 Hostes in medios perpulit, hostibus
 Instar Te voluit fulminis: at bonum
 Victis, Te voluit Patrem.

Tu ² luges miseros, Tu pia lumina
 Oblectare caves cladibus horridis.
 Te suspiria lamentaque Virginis
 Sponsi funera flentis, et

Voces

² Te maerentem lacerant suspiria, lamenta, &c. voces Matrum, agmina Conjugum, orbitas fenui. &c.

Voces militibus dira precantium
 Matrum, Te teneram agmina Conjugum
 Longas sparsa comas, saeva que praelia
 Detestantium inaniter,

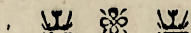
Te tristis senii flebilis orbitas
 Maerentem lacerant, non secus ac Tuis
 Damnis atque malis. Illachrymantibus
 Haec spectas oculis Parens.

Non fufum aere Tibi pectus aheneum.
 Infunt mollia praecordia. Quin piget
 Te mox, cernere, si vel tacitus dolor³
 Udis excubat in genis.

Ingens fama, decus (velificant cui⁴
 Heroes, proprio sanguine Civium
 Mersuri Patriam, Regnaque tristia)
 Non tanti tamen est Tibi,

Vitam

-
3. Cernere non potes vel tacitum dolorem, qui excubat in genis udis, seu quae lachrymis conspersae sunt.
 4. Heroes famae velificant, seu famae inserviunt non pariendo sanguini suorum Civium,

Vitam non reputes Civis ut unius
 Pluris. Dispereant! quæis hominum cruor
 Vilis, ferta sui qui capitis, nece, et
 Terrarum excidio parant.

Jam cum sis animo, qualis inest Tibi,
 Nil humanius ut Te sit; Ohe! quibus
 Non te continuo laetitiis eâ
 Incessisse putem die?

Quâ confanguineae Pax Lusitaniae
 Affulsit. Sed enim gaudia quae simul
 Devexit trepidanti Oceano Tagus? ⁵
 Quove urbem eripuit metu?

Non sic, si Libici ⁶ se catuli novis
 Felix explicuit caprea dentibus,
 Rupes laeta salit, summaque montium
 Vix tactis quatit unguis;
 Non

5. Flumen ad Olyssipponem.

6. Olyssippo Princeps Urbs Lusitaniae extremo periculo erepta, quâ laetitia inceserit, terna similitudine illustratur. Caprea dentibus Leonis explicata, Alite ex ungue aquilae elapsa, Hostia, quae collum securi subducit, & rupto fune exiit.

Non sic armigeram si Jovis alitem, et
Ungues implacidos fugit avis, nemos
Cantu implens, volucres ad modulamina
Centum vocibus evocat ;

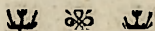
Non sic hostia, quae jam prope sanguine
Manatura, sacris colla securibus
Subduxit, subito libera, currit, et
Ruptis funibus exilit ;

Ut jam nunc hilares laeta dies agit,
Impendente diu functa periculo,
Et casura Tuae victima gloriae,
Olyssippo mari potens.

Sic jam Pax nivea nube super redux,
Felicis populos visit Iberiae, ⁷
Quam cornu sequitur divite copia,
Ac spargit bona Faustitas

Et

⁷ Hispania ab Ibero amne Veteribus nominata.

Et fruges, & opes munificâ manu,
 Quam cingunt comites & Themis, & Fi-
 Terra ut sitque mari jus cuivis suum, [des,
 Nec leges sine moribus.

Jam tutae volitant per pelagus rates,
 Portus quaerere nec cogitur invios
 Mercator, timidus cedere Nereo, *
 Aut praedonibus omnia.

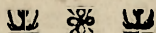
Et pagos vacuos, & vacua oppida
 Jam Lucina 9 novis prolibus anxia
 Instaurare, parat criminis incios
 Castis connubiis thoros.

Has res, haec hominum laetius otia,
 Captarum spoliis aspicias Urbium:
 Nec fas esse putas, ut Tibi laureae
 Humani generis bono

Content

8. Mari. Nereus Deus maris.

9. Dea parturientium.

Constent. Innumeris pax potior Tibi est
Semper visa triumphis; nec obesse, ^{1o} vis
Major, si interea cedere tempori, et
Fortunae jubet impari.

Nam belli cecidit si secus alea?
Rebus, quas homini nosse datum, optimis
Pax semper melior, propitio Jove,
Rerum damna refarciet.

Curas mitte graves. Sollicitam Tibi
Mentem gratuito ne quatiant metu,
Venturi (cave) praefagia temporis:
Cautis linque futura Dîs.

In mentem revoca gaudia, Regiae
Quae nostrae dederas; Festaque, copiâ,
Pompâ, compositis rebus, & ordine,
Graeis aemula caetibus. ¹¹

Tunc

-
10. Non videtur Tibi id quidquam obesse gloriae Regni, si major vis cedere jubet tempori. & fortunae majori. Magna Britannia eo bello. meliore fortuna usa est in America, quam Hispania, quae ob Cubam. Havanamque recuperandam coacta fuit bello desistere.
11. Tambene ordinata festa publica, ut apud Graecos celebriores ludi.

Tunc jam diximus: ut rarum habitura sunt,
 Exactumque Ducem castra! ¹² Probat Vi-
 Disciplina, reique ordo domesticae, [ros
 Summis Imperiis pares.

His Te dignius, aut magnificentius
 Pulchris Varaviae nil fuit otius,
 Quæis Urbem, Proceres, millia Civium
 Traxisti. Sed enim deus

Quis Te Sarmaticis gentibus invidus,
 Ad metas properantem Herculis ¹³ ultimas,
 Nostris eripuit semper amoribus
 Quaerendum? Reliquum quid est

Jam nobis? nisi Te perpetuis palam
 Votis, omnibusque ac precibus sequi:
 Tranquillum, incolumem, Te Patriae diu
 Servent ut Superi Tuæ.

Dum

-
12. Qui domum & familiam propriam bene regit, bene rector putatur Civitatem. & exercitum.
 13. Metæ Herculis, Gades Insulae in ora Hispaniæ Bæticae ad Oceanum sitæ.

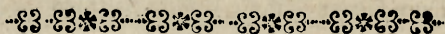
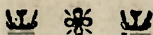
Dum faecunda mari Viitula Balthico
Messes Sarmatiae devehet annuas,
Servabit memori Sarmata pectore,
Quas Aranda potens, opes

(Totus deliciis dum populi vacat)
Hic fudit: Veterum sacra, ¹⁴Quiritibus
Ne sint invidiae, munera Caesarum
Saturnalibus edita.

ODE

-
14. Ne sint invidiae Quiritibus, seu liberis Polonis nobilibus. munera Caesarum, quae edere solebant Romae, festis praefestum Saturnalibus.

O D E XII.

A D

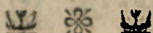
CLARISSIMUM JUVENEM
VINCENTIUM POTOCKI,

recens è Collegio Nobilium egressum,
Die Ejus Nominis.

*Quo suo jam vel ab hac aetate respondeat
Nomini, Vates illi offert exemplum Sci-
pionis, qui captam Carthagenae Puella-
rum formosissimam, Filiam Regis Ille-
getum, connubio, Allucio Juveni Celtibe-
rorum Principi, promissam, intactam ei-
dem reddidit; ingentemque auri summam
ab Allucio sibi oblatam, spretamque, doti
Regiae Puellae adjunxit, ita simul libidi-
nem, avaritiamque continentissimus
Adolescens vicit.*

Ut Tuo jam Te similem paremque
Nomini praestes, quid agas? Trophaea
Fac refer de Te potiora, vince
Temet & ipsum.

Ille

Ille Romanâ Juvenis, suaque
Gloria major, Libiaeque terror,
Norma fit, clarus minus Africanis
Scipio Lauris,

Regiam quam dum ¹ (cui cedat ante
Caeteras, pomum, Cypriae,) Puellam,
Insciam noxae, nimium stupenti
Reddidit hosti.

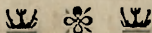
Tela sic fregit, nec acutiore ²
Alitis vinci pueri sagittâ
Passus, immenso neque Celtiberi
Principis auro.

O triumphator Paphiae, Plutique!
Quippe quid majus Duce continente?
Quo magis dudum tumuit superba
Roma triumpho?

E

Sie

-
1. Cui cedere debet primum Veneris Cypriae inscriptum: *detur pulchriori.*
 2. Vinci non est passus Cupidinis Alti pueri sagittâ.
Veneris ita a Papho dictae, & Pluti divitiarum Dei.

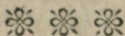

Sic opum nec Te superet cupido:
 Non & à porco sene dicta turba: 4
 Molle, si virtus, studiumque famae,
 Pectus aduffit.

Te probi mores, pietasque fuci
 Nesciens, laus & cito profuturi
 Ingenî, rebus Patriae, Tuisque,
 Largius ornant.

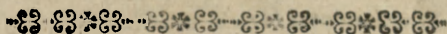
Dî spei nostrae, nec inane de Te
 Magna spondenti mihi, Dî benigni
 Annuant! at tu memor esto fati
 Vatis amici:

Semper Heroum, Venus, est venenum:
 Herculem ' fuso subigit ferocem:
 Et bonae menti, sapientiaeque
 Diffidet omni.

 ODE

4. Non te superet Epicurea turba. Horatius se ipsum vocat Ep. curi de grege porcum
5. Hercules cum sua Omphale fufum duxiffe memoratur.

O D E XIII.

PÆAN AD CHRISTUM,

De castis tribus Josephis.

Nate Divina sine labe Mente,
 Auëtor & casti sacre fons amoris,
 Fonte, cristallo, nive, luce solis
 Purior ipsâ.

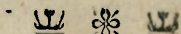
Quanta pulchrorum tibi liliorum
 Messis assurgit! Tibi quanta neëunt
 Integri vitæ, scelerisque puri
 Serta Josephi!

Nam Duces sancti rigidos honesti,
 Laude virtutis similes eadem,
 Terna Josephos Superis, & Orbi
 Protulit aetas.

Unus incestam Dominae pudicus
 Vicerat flammam Juvenis, tulitque,
 Dum fugit, clarum, sine teste, Caelo
 Teste triumphum.

E2

Alter

Alter innuptae, celebrisque miro,
 Virginis, partu, Comes, atque Custos,
 Arbitrator, tutor, Pater educati
 Numinis almus.

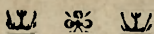
Tertius iustis decies novemque,
 Integram Caelis animam fidelis
 Rite servavit, niveamque claris
 Intulit astris.

Prospero pugnax animosus infans
 Marte, devicta styge, castitati
 Vixit aeterno, sapientiaeque
 Faedere junctus.

Sic & exemplum docili Juventae,
 Et modos vitae dedit innocentis,
 Nescius culpa, maculaeque, naevi
 Omnis & expers.

Hospi-

1. In tenera aetate pluries foeminarum illecebris impetitus, eas elulit, & vicit.

Hospitis nomen bene Nazareni ²
Gessit, ac ejus bene nomen & rem,
Prisca, quem dudum coluere Patrem
Regna Canopi. ³

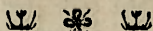
Hujus ad laudes, & honore digni
Bethleemitae, Calasantiique, ⁴
Virgines spargant, puerique dextris
Lilia plenis!

Hi Juventuti Pugiles, Ducesque
Aspici digni! scopulos pudoris
Inter & syrtes, & in omne proni
Dedecus Orbis.

Nunc Cataclysmo ⁵ denuo meretur
Elui tellus, prope nunc honesti
Pulsa lex, lapsis, vitiosiore
Vivitur aevo.

At

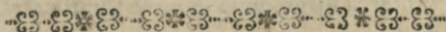
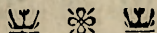
-
2. Hospitis Nazareni, Josephi Sponsi Virginis.
 3. Aegypti, à Cauopo Urbe ad ostium Nili sita, ita dictae.
 4. Familia per vetus & illustris Hispaniae, Parens Josephi Calasanti.
 5. Diluuium universale.

At libens castas, vacuasque noxae,
Qui colis mentes Deus, atque puris
Rite placaris manibus sub albi
Tegmine farris,
Conjugum serva thalamos fideles,
Et puellarum, Juvenumque mores
Fraudis ignaros, scelus omne castis
Urbibus arce.

.ODE

O D E XIV.

In Verba Salomonis.

*Revertetur pulvis in terram suam, &
spiritus redibit ad Deum, qui dedit
illum.*

Ecclef. Cap. 12.

A D

D U R A N D U M,

Ministrum Galliae apud Regem, & Rem-
publicam Polonam.

Frustra¹ virentis flore superbiens
Aetatis, annos quos sibi dempserit,
Apponat, aemulaeque tradat,
Innumerisque procis triumphet
Pro-

¹ Frustra proterva Virgo, superbiens flore virentis aetatis annos aemulae suae addat. quos sibi dempserit; moris enim est, ut puellae suorum auctorum numerum minuant, puellisque aliis annos augeant: Frustra proterva Virgo, & arrogans Puella. quae ita se formosam existimat, ut praee Venere pomum illi à Paride debeatur; frustra, inquam, se continuo in speculo contempletur.

Proterva Virgo, prae quoque Cypria
Pomum mereri se putet, arrogans

Puella, depictum repente ²

In speculo, meditata vultum.

Frustra jocosâ captus imagine, ³

Tensa manu se quaerat, & alterum

Miretur, immotisque nantem

Semet amet puer albus undis.

Frustra ligustris, atque rosis, nivi

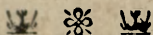
Et certet ipsi, pocula qui Jovi ⁴

Praebere semotâ, jubetur

Prorsus Hebe tabulis Deorum.

De-

2. Nullibi ocyus magisque repente, quam in speculo vultus depingi solet.
3. Frustra Hylas sua in fluvio imagine captus ad illam manus tendit, & se in aquis quaerit, seque ut alterum miratur, & natautem in undis semet amat, in quas cum incidisset, mergus, in Hyacinthum mutatus fuit.
4. Ganymedes substitutus in locum Hebe amotae à mensis Deorum; frustra, inquam, hi omnes pulchritudine formae sibi placeant, cum mors in omne pulchrum, & in omne turpe aequè defaeviat.

Defaevit aequo pallida mors pede
In omne pulchrum, turpius & nigro
Thersit̄is à Pelide caesi, ⁵
Et Phrygii senis ore faedo. ⁶

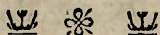
Formosa quaevis, hisque nihil minus ⁷
Furore caeco proterit Atropos:
Cardos & urticas, & unã
Lilia, trux, violasque miscet.

Luto quod exit, scilicet in lutum
Redibit. In se rursus humus trahit,
Et quidquid effudit, resorbet
Cuncta sinu capiente tellus.

Ex se renasci provida, perpete
Natura gyro volvitur: & rotã
Vertuntur aeternã suisque
Se reparant elementa damnis.

At

-
5. Thersites turpis, & convitiator Achilles, à quo pu-
guo occisus. Achilles Pelides, Pelei filius.
6. *Æs* pi ore.
7. Hisque nihil minus, id est nihil minus quam for-
mosa, proinde turpia, proterit Atropos, seu
mors.

At sint idem isthaec, nascier, & mori,
Ludantque notum terrea circum, °
In pulverem, si pulvis, atrum,
In veterem, sua terra, terram,

Indefinenti si remeent vice:

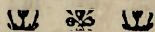
Diverfa ° multum fors animis data est!

Mortale nil inhaesit illis,

Nil, quod humus repetat, caducum.

Igni

8. Terrestria omnia in circum verti videntur, id est: cum tempore quousque in suum locum redire.
9. Si terrena omnia in terram indefinenter remeant, animorum fors est alia, hi enim in terram non remeant. nam nil caucum illis inhaeret, quod humo, seu terrae debeant, nil igni caloris, nil ponderis solo, nil humoris aquae, nil molli aeri, nil inquam, quatuor elementis debent, proinde in ea dissolvi nequeunt. Qui vero Philosophi simile quidpiam Spiritui, quamvis in ultimo gradu, cum D. Bernardo brutis etiam attribuit: asserunt simul melius, magisque immortalitatem animae humanae evinci à Creatoris voluntate, qui hominum spiritus ratione, voluntate, libertate merendi, vel demerendi donavit, proinde ad consequendam mercedem operum in futura vita eos conservat: animabus vero brutorum ratione & libertate carentibus, etiam si forte spiritus quidam essent, conservationem denegat, easque in nihilum redigit.

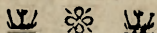
Igni caloris, ponderis & solo
Nil debet, udo nil quoque Nereo,
Aut aeri nil molle, rerum
Principiis animus quaternis

Nil debet. In se totus & integer,
Non sectilis, nil compositus, proin
In quasque dissolvi recusat
Possè, quibus caret ipse, partes.

Nec esse putum materiae modum
Affirmet, herbis quem male Colchicis
Infecit Uxor, in furorem
Carminibusque dedit malignis.¹⁰

Ignava nam quid materies tenet?
An est futuri prospiciens? memor
Lapsi? sciens praesentis? utrum
Cogitat? & bene cogitantem
Se

10. Lucretius Epicureus, qui herbis veneficis ab uxore praebitis in furias actus mortem oppetiit, animam è materia tali modo disposita educit.

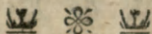
Se noscit? utrum conscia sit sui?
 Novitne, quae se de nihilo, manus
 Expressit? an se se ipsa versat,
 Liberè in hanc, aliamve partem?

An ejus insunt forte atomis vaga
 Scientiarum semina, & artium?
 Finesne? discrimenne callet
 Illiciti, licitique moris?
 Fortasse sunt? quae nolit? aut vellit?
 Quae judicet? quae materia ordinet?
 Se forte res educat, ipsa
 Insipiens, sapientiores?

Sit spissa moles, sitve liquens? caret
 His omibus. Si viribus ingenî
 Quod praestet, effingas? id ulli,
 Nec tibimet tamen ipse credas.

• Jara

☞. Nec fingi quidem, aut credi potest, quod materia
 praestet intellectu, & ingenio,

Jam quod suamet non habet in penu,
Qui det? ¹² Nec ergo fortuito venit,
Nec inde; sed caeleste prorsus,
Mens, Ratioque, Animusque do-
[num est.

Exhaustit illum pectore proprio,
Venasque in omnes ore Diespiter ¹³

Spiravit admoto: lutumque
Incaluit meliore flamma,

Quam raptus ignis solis ab orbibus,
Per fabulosi furta Promothei.

Est spiritus sacer, Deique
Halitus est, & imago nullis

Delenda saeculis. Hujus originis
Superba ¹⁴ dono temnat inutiles

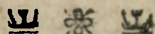
Metus tenebrofae, brevisque
Sandapilae, neque fata tristis

In-

2. Nemo dat, quod non habet.

13. Diespiter, Jupiter dei Pater.

14. Hujus originis dono superba mens humana, contemnat, necesse est mortem, nec de vitae brevitate, Deos inculat &c. Sandapila, sepulchrum, seu tumba cadaveris.

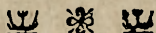
Incuset, arctis limitibus Deos
 Clausisse vitae tempora, patrio
 Mens nata Caelo, perpes aevi
 Lumen, inocciduosque soles

Visura semper. *Spiritus ad DEUM*
 Qui fecit illum, quippe redibit, et
 Torrens, in immensique gutta
 Oceani remeabit altum.

Sic unde sumpsit principium dia
 Mens, semper illuc quaeret & exitum:
 Ni cymba nobiscum Charontis¹⁵
 Incidat in stygias paludes.

Sed

-
15. Nisi nos ipsimet in stygem praecipitemus desle-
 tendo ab ultimo sine.
16. Ad ripas Vegreae ubi nunc vicus est de Roboribus
 {*Reveros*} quernum nemus incolebant, ibique
 caetus suos agebant Druidae Philosophi Gal-
 li. O! Durande, qui alta sapientia excedis sa-
 cras Druidum quercus, & mentes, ac concilium
 Philosophorum ad ripas Vegreae celebra-
 solitum.

Sed haec ne parvae conveniant lyrae ?
Quo Musa? Quercus ¹⁶ o Druidum sacras,
Mentesque sublimes, Vegreae
Concilium vetus omne ripae
Excellis altâ qui sapientiâ,
Durande, quo nec porticus ¹⁷ ulla, nec
Frequens ¹⁸ Academus, nec olim
A Samio ¹⁹ Duce Secta nota,
Praestantiozem Philosophum audiit,
Ne carmen audax temne: severa Te
Decent, sed & Musis amico,
Vena Tibi ²⁰ Venusina ridet.

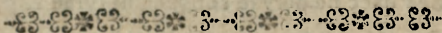
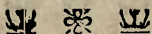
ODE

17. Stolcorum.

18. Academus Fundator loci Academia dicti. In hujus inferiori Gymnasio, quod proprie Academia dicebatur, Plato Philosophiam magnâ discipulorum frequentia professus est. In superiori autem Gymnasio, quod Lyceum vocabatur, Aristoteles suos in Philosophia instituit sectatores.

19. à Pythagora.

20. Vena Horatiana, Venusium in Apulia Patria Horatii.

O D E XV.

Juvenilis aetas perbrevis.

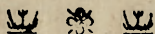
Triste lugebit senium Juventus,
 Laeta quae vixit nimium: sequuta,
 Quà praeit caecus puer, & pharetrâ
 Notus & arcu. ¹

Tota cui aestas hyemi parandis
 Frugibus solers, cui mite ver, et
 Udu Autumnus salit otiosae
 More cicadae.

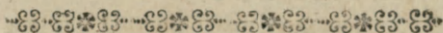
Praeterit pulchrae brevæ ver Juventae,
 Flos & aetatis properè caducus.
 Imminet, rugis, tremuloque bruma
 Hispida vultu.

Serpit, heu intus, taciteque rodit
 Ossa gliscentis caries fenestæ.
 Vosne formosos? Juvenesne semper
 Esse licebit? Qui

1. Cupido. Juventus quae sequuta est cupidinem lugebit.

Qui² rotas Phaebi rapiunt, iidem
Non reverfuros, Pyrois & Æthon,
Avehunt annos, procul ultimoque
Æquore mergunt.

O D E XVI.

^{A D}
J O A N N E M B O R C H,
Palatinum Livoniae,

cum stabiliendae rei nummariae
totus incumberet.

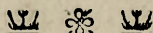
Opus est benefacere invitae multitudini.

Olim temporibus qui melioribus
Nasci dignus eras, o Reipublicae
Tam praeclare Senator!

Quam nil Philosopho minor:
Summarum nisi res est ea mentium,
Totum se Patriae tradere commodis;
At qui, sponte perire

(Quales Andabatae¹) ruunt,
F Prael-

-
2. Pyrois, & Æthon equi Solis, qui rapiunt currum solis, rapiunt & annos non reverfuros, eosque videntur in æquore mergere.
1. Andabatae Populi clausis velamine oculis pugnare soliti. *Qui sponte perire*, seu ut pereant, ruunt, quales erant Andabatae.

Præter fata, furor quos rapit in suam

Caecus perniciem, rejicientibus,

Exofisque salutem,

In praeceptis & euntibus,

Dextram tendere, opem ferre piam, bonis

Hoc par est Superis, Disque simillimum?

Virtus non hominum haec est:

Saltem semideos, decet.

Vecors, non hodie scilicet, optima

Fastidit populus, pars, male credulus,

Pars, obtusus, & asper,

Pars versatilis, & levis;

Mutari facilis: sed sapientiae

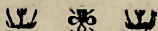
Jussis, qui indocilis flectere se neget:

Densas ocyus Orphei ²

Sylvas ut lyra moverit,

Et

2. Ut Orpheo facilis fuerit sylvas, & rupes lyrâ, & cantu movere, quam ut hi indociles homines inflecti possint ad jussa & leges sapientiae.

Et rupes ³ Salios civerit ad modos.
Felix esse quidem discupit, ⁴ esse sed
Felix nescit: et aestu
Ferventis pelagi minus

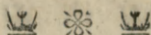
Tranquillus fremit, ac motibus omnia
Incertis agitat. Sed cui? quam Tibi est
Vulgi nota vel undis
Inconstantior indoles?

Callet nemo, hominum Te melius genus.
Ast cordi Tibi fors illius, & bonum est.
Urgens ⁵ passibus aequis
Semper Cynthia Cynthium,
Defudare diu, nocteque Te vident,
Testes, quidquid agis Civibus utile.
Jam doctè meditatas
Patrum Curia res stupet,

F 2

Ac

-
3. Salios ad modos, id est: ad choreas. Salii Sacerdotes Martis apud Romanos, saltando cultum Diis exhibere soliti.
 4. Populus.
 5. Cynthia Luna, Cynthius Sol, à monte Cynthio nomen habent. Luna, quae semper Solem urget, id est: consequitur passibus aequis, seu aequalibus, Luna & Sol Te vident diu, nocteque.

Ac cum Rege probat: quid populus? stre.
 Et pro more suo garrir ineptus: at [pit!
 Donis & benefactis
 Invitus fruitur Tuis.

In pulchro properum tramite gloriae
 Nil te fiftit, at est fat Tibi, publica
 De Re, Te meruisse:.

Totus gnavus & anxius

Firmes ut Patrias consiliis opes,
 Praevertis ⁶ monitis damna salubribus.

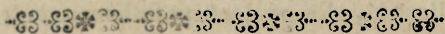
Ranarum ⁷ utque retardat
 Phaeben, vociferatio,

Sic plebeiis & clamor, ab orbita
 Recti, Te revocat. Legitimum Tui,
 Seram posteritatem,
 Noscis non nisi judicem.

ODE

6. Praevertis, id est: avertis damna.

7. Utque ranarum vociferatio Phaeben (I. unam) non retardat, sic nec Te plebeius clamor ab orbita recti avocat.

O D E XVII.

Sub initium Interregni Anno 1764.
Decantata.

ex illo Salomonis:

Da mihi Domine sedium tuarum Affistricem sapientiam, &c.
Sapientiae 9.

Deinde

STANISLAO AUGUSTO,

Regi Poloniae, Magno Duci Lithvaniae,
&c. &c. &c.

Dedicata.

De Sapiente Rege.

Si profanis est vetitum, licet

Audire Vates: Sarmatiae novum

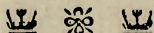
Regem daturus, sic Deos est,

Sic Superum Pater allocutus,

F 3

Me

1. Si profanis hominibus erat vetitum apud Veteres audire arcana Deorum mysteria, id semper sacris Vatribus licebat; proinde Vates se praesente Jovem Deos allocutum esse de Electione futuri Regis Poloniae, testatur.

Me teste: Se quod ritè colentibus,
 Bonisque, Reges det Populis bonos,
 Probos, pios, fortes, tenaces
 Iustitiae: *Sapientiamque*

Locet beati ponè latus Throni;
 Quae dictet aptas, feligat optimas,
 Et pacis, & belli, secundis
 Temporibus, dubiisque, Leges.

Haec ² scepra, sacra versat ubi manu,
 Sancto Senatûs Concilio, Patres
 Conscribit augustos: ad omne,
 (E populo meliore quovis

Lectò) recenset munus idoneos.
 Addit bonis calcaria, praemiis.
 Cietque ³ tardantem mereri,
 Utilium celebrata latè

Mer-

2. Sapiencia.

3. Eum, qui tardat benè mereri de Patria, merces à Principe pro laboribus utilibus, aliis collata, omnibusque nota, excitat.

Merces laborum. Perdita spes malis.

Fortuna Cives deserit improbos.

Virtutis almae cuncta parent

Imperio. Patrios honores,

Non illa Avorum, sed meritis jubet

Gnavam Juventam quaerere propriis.

Greges adulantum, paratas

Venum animas, facilesque vendi,

Sublimis arcet limine Regiae:

Fasces & omnes flagitio eripit.

Intaminatis ipsa praeest

Judiciis, nec in innocentem

Jus dat potenti. Si facilis tamen,

Si prompta culpa parcere supplici,

At crimen exerta protervum -

Terret, & insequitur securi.

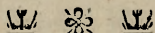
Hinc triste ⁴ septis qualis olentibus

Lupus, canum qui territus agmine,

Arrexit horrentes capillos,

Perpetuâque fugâ relictis . Eru-

4. Hinc qualis lupus *triste septis olentibus*: ita Virgilius: *Triste lupus stabulis*, id est: qui contrit & stabula, & septa ovibus, caprisque olentia. ^a

Erupit oris; sic miserabile,
 Sic omni inaudax & pavidum loco,
 Foroque, compitisque pullum,
 Ac domibus, scelus exul errat.

Seris nec aurum, vecteque triplici
 Eget: nec Argi centum oculis thorus
 Pudicus. Effraenes fat ausus
 Paena vigil cohibet, nefasque.

Rectricis haec est vis sapientiae.
 Illius ' ars est, nosse, quid indoles
 Gentis, quid innatus reposcat
 Laudis amor? quid opum cupido?

Non usitatis inde modis agit, '
 Urgetque motu perpete, floreant
 Artes ut omnes: hicque acuto
 Ingenio, vel adusque priscis

Res

-
5. Sapientiae regiae ars est; noscere gentem propriam, qualis sit indolis, utrum amore laudis, an lucri cupiditate magis ducatur.
 6. Sapientia agit, & urget motu continuo, ut artes omnes efflorescant; utque hic, qui est acuto ingenio

Res irrepertas detegat, aut novam
 Lucem repertis addat; at hic manu
 Quam mente plus celer, stupendi
 Res operis, pretiique magni

Effingat; (empturo illicium potens)

Desiderati sic opifex lucri

Sit certus, ac isto perennes

Fonte meent, remeentque num-
 [mi.

Primus regentis sed labor, ut parens

Faecunda frugum, rura Ceres colat:

Tiphysque ⁷ quaesitas in omni

Littore, velivolisque clausas

Merces carinis, invehat Urbibus.

Gaudetque, privatam si opulentiam

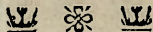
Industriae debet, suasque

Quisque opera studiofior

Res

ingenio, vel non repertas adhucres in scienciis, artibusque detegat, vel jam repertis novam lucem addat; At hic alius, qui celerior est manu, quam ingenio, effingat opera stupenda, magnique pretii, & quae divites ad emendum alliciant &c.

7. Tiphys Argonauta, qui artem gubernandarum navium primus eocavit.

Res semper urget, navus & impiger.
 Re singulorum crescere publicam,
 Cum nôrit, & commune magnum
 Censibus exiguis parari.

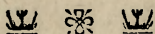
Nec negligit, quas celat humus sinu
 Gazas avaro: viscera montium
 Ferro fecat, nigris & infert
 Damna⁸ Pluti, Triviaeque Regnis,

Venas ut addat divitiis novas.
 Tranquilla tutas sed teneant opes
 Ut regna, tutelâ potenti, et
 Viribus hic opus est, et armis.

Haec Rex futuri prospiciens, parat.
 Ne consilii expers, quid trepidis agat
 In rebus, incensâ sequatur
 Dardanidem, Æneadasque Trojâ.⁹

Re-

-
8. Plutus, & Trivia, seu Luna, apud Poetas, Reges sunt subterranei.
 9. Ne fugiat è propria Regia, uti Æneas. & Dardani-
 dae, seu Trojani, ex insensa fugerunt Troja.

Recensve miles, ne rudis agminum,
Flammaeque, Martis turbet opus grave;
Confrat, repentinis deesse
Et subitis animum, modumque,

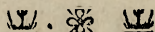
In imparatos si celeri pede
Hostis vel impar ingruit. Otia
Rex nescit, eventura prudens
Providet, & meditatur alta

In pace bellum: vel socialibus
Paci suorum faederibus cavet,
Vestes ut aeternos ahenis
Det foribus, referet nec unquam

Templum Bifrontis. ¹⁰ Laetus, amabilem
Suo quietem si populo, eximit
Externa nec vis, Civium nec
Jurgia, pestiferaeque rixae.

Sed

10. Bifrontis Jani templum pace semper clausum,
bello referabatur.

Sed grata, fomno si placido levat
 Fessos aratro cum Dominis boves',
 Nutantis, annosaeque quercûs
 Umbra, soporiferaeque ripae. 11

In publicorum tunc operum novas
 Molitiones, pronus & integer
 Incumbit, ac Divos superbis
 Indigetes habitare templis

Jubet. Tener vel tunc inopum Pater,
 Infert asylis pauperiem piis;
 Doctas Juventuti Palaestras,
 Et mutilis, senioque fractis,

(Attrita quorum casside tempora)
 Tunc Martiales aedificat Domos.
 Tunc impedituras, feroci
 Hosti aditum per aperta Regni,

Com-

II. *Ordo Gramm:* Si umbra quercus, & ripae soporiferae levant placido fomno fessos aratro boves cum Dominis,

Communit Arces: barbarus unde Dux ¹²

Nolit trecentis fulminibus quati.

Tunc pontium moles, finulque

Claustra vagis sinuosa rivis ¹³

Ponit. Viarum dulcius Appiâ, ¹⁴

Saxoque stratum planat iter. Fora,

Nec arte dimensas plateas

Innovat, & meliore donat

Formâ. Vetustae moenia Regiae

Corinthiis, aut Joniis modis

Exornat, ac in plebis usum,

Deliciasque profusus, hortos

Ludis aquosis instruit. In bonum

Commune, semper splendidus omnium

Provisor, ast illiberalis

Et sibimet nisi parcus ipsi.

Nil

12. Communit arces, quas Dux aliquis barbarus nolit, & metuat oppugnare, ne pluribus tormentis inde quatiatur.

13. Repagula [*Tamy, S'uzy*] in fluvio.

14. Appia celeberrima viarum, Româ Brundisium ducens, ab Appio Claudio Caeco, saxo quadrato strata.

Nil Regiae déest magnificentiae;
 Ast hac in ipsa, nil nimium. Pari
 Metitur ac aequa balance,
 Qui veniunt, abeuntque census;

Modumque cautus servat, ut exitus
 Venas opum ne praesuperet, neque
 Pars major absumatur Aulac¹⁵
 Soricibus. Nihil esse novit

Egente pejus Principe. Proprii
 Proin videri vult patrimonii
 Attentus argutusque custos:
 Sollicitus magis anxiusque,

Non rem tributis augeat ut suam,
 Sed ut Paterna demat onus manu,
 Solventis è parvo, coloni,
 Et tenuem sibi vix agello¹⁶

Prae-

15. Pescennius Imperator inutiles Aulicos forices appellare solebat.

16. Bonus Princeps non auget, sed demit onera Colonorum, qui è parvo agello. & solvere, & tenuem vitam sibi praebere debent.

Praebente vitam. Quippe bonus Parens,
(Ut est Parens, Rex officii memor)

Ceu liberos, & dulcis instar

Prolis amat populum, suosque

Cives, & unam respicit ut Domum,
Quàcunque spectat Regnum habitabile.

Partitus, aequo jure natis,

Lance pari sua dona, nec plus

Feliciori, de Patria Viro

Sed plus merenti: vel probitas diu

Quem rara secrevit latentem,

Et tacitum, medioque vulgi

Exemit, aptum grandibus, & rei

Natum gerendae. Novit enim suos

Princeps: huic horas diurnas

Dat studio, vigilesque noctes:

Se seque totum sedulus usui, et

Unum saluti devovet omnium.

Nascantur è quo fonte, gnarus,

Regia jura, datasque nusquam

Fuisse

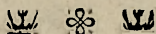
Fuisse 'gentes Regibus, at datos
 Fuisse Reges Gentibus; haud sua
 Se seque libertate frustra
 Trux hominum genus exuisse,

 Non ut Tyrannos, (sunt miserae quibus
 Turbae gementum, grataque servitus:)
 Sed ut pios, justosque Patres
 Deligeret, memoresque se se

 Certis teneri Legibus. His nisi
 Subesse Reges se quoque sentiant,
 Non temperatam vim, tumultus,
 Seditioque nocens sequetur.

 Odere semper, qui metuunt. Metu
 Custode tutum nil bene. Vidimus,
 Si non amor fulcit, fidesque,
 Saepe thronos titubare celfos.

 Hoc non timebit Rex Sapiens, cui
 Potens in omnes jus animos dabit
 Caelestis ac callens regendi
 Ars homines. Cui sunt benigna,
 Quae

Quae rite puris & manibus colit,
Supplexque placat Numina: Regios
Mores & exemplum sequente,
Ac studiis imitante magnis

Turba sui vestigia Principis.
Sic una mens est cum populo Duci,
Ut vera sectentur, Deoque
Digna, superstitiosa temnant.

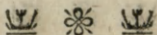
Nôrintque Patrem Romuleum sacris
Praeesse summo sub Jove, qui ¹⁷ male
Obliviosos, impiosque
Cuspide saepe monet tremenda,

Quid possit? & quid juris in infimum
Telluris Orbem, Regnaque maxima
Sibi reservârit, Coronas
Ad lubitum arbitriumque mutans.

G

Jam

17. Jupiter, qui cuspide tremenda fulminum caelo saepe demissorum monet impios, suâ infinitâ potentiâ Orbem regi: quod et Horatius agnovit: *Caelo tonantem credidimus Iovem.*

Jam major, aut quae faustior accidit

Felicibus fors Imperiis? ubi

Cantare non fastidiosis

Regibus haec, cupidisque veri

Fas est. In Aulis stat male veritas:

At Rex Magistro Discipulus Jove

Qui regnat, huic primas in omni

Confilio dat, et aure prona

Audit monentem: sic male noxio

Errore liber, fraudibus, et dolo est,

Sic hostis est nulli, protervum

Quem Patriae nisi nôrit hostem:

Sic Patriae quò quisquis amicior,

Is certus idem, Regis Hephaestion; ¹⁸

Sic cara Majestas supernis

Disque placet, populis et imis

Æquè

18. Hephaestion in maximis favoribus fuit apud Alexandrum Macedonem.

Æquè. Polonis addite Regibus
Regem faventes o Superi! optimum
Quem nôstis, aut hucusque qualem
Vaticinae cecinere Musae.*

Sic pax beatos alma feret dies:
Sic prosperorum Civibus omnium
Spes omnis, et fortuna crescet:
Perque libros, per & ora saeculis

Narrata feris, gloria nominis,
Et laus, & ingens Imperii decus
Clarescet, audietque, toto
Gentibus Oceano revulsis 19

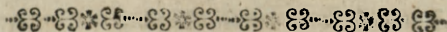
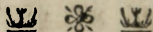

G 2

ODE

* Longior quidem justo haec Ode est. sed longitudinem ejus materiae copia, & magnitudo excusat. Complexa est quidquid fere Principis officium continet, nihil in eo intantum reliquisse videtur. adeo, ut quasi quoddam compendium sanioris Politices, & consilii accipi possit.

19. Ultra maria, & Oceanum habitantibus.

O D E XVIII.

In Anniversario die Electionis
STANISLAI AUGUSTI,
Regis Poloniae, Magni Ducis Lithvanicæ.

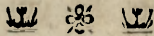
*De vaticiniis Gentis Polonae cum
in Campo ad Volam Regem
eligeret.*

P H A L E U C I U M.

AD Volam situs, atque comparandus
Eleo bene, Martioque, campis,¹
Tectus Nobilitate purpurata,
Bissenos retro, *Campus*, ante Menses,
Cum fervens, animisque, vocibusque
Te concordibus ad Thronum vocaret,
Quantis ominibus, bonisque fatiis,
Quantis auguriis, amoribusque,
Auditus mihi personare totus!

Prae-

1. Wola, pagus ad Varsoviam, cujus campi Electionibus Regum sacri. Eleus campus ad urbem E-lidem in Peloponneso, confluxu totius Graeciae ad ludos Olympicos, celeberrimus. Martius campus, locus Comitiorum Romanorum.

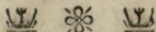
Praedicit populus lubens, quod optat:
Et de Principe summa sperat. Ævum
Ac Saturnia jam redire Regna,
Pars est vaticinata. Pars ab aethra
Astreae reduci, foro remotas
Venales animas, locum daturas.
Pars Numen placidum, piosque nobis
Divos affore pollicetur, Aulâ
Pulsis impietate, troffulisque. ²
Pars, è semine fortium Virorum
Quod natura Viros, paresque priscis
Heroas dabit: hinc vigebit Almae
Pacis consiliis gravis Senatus,
Et belli studiis calens juventa.

Pagis, & Ceres, Urbibusque Tiphys,
Omnes divitias ferent, opesque.

G 3

Fun-

2. Troffuli: Cohors Equitum apud Romanos, qui sub Romulo *Celeres*, & postè *Flexumines* appellati fuerant; Troffuli dicti, quod Troffulum oppidum Hetruriae sine pedibus expugnâssent. Sed cum sensim in effæminatos, lascivosque degenerârunt, vox illa Troffuli dici cœpit contemptim de iis, qui cultui nimio corporis studerent; hinc linguâ nostrâ Patriâ Troffuli, [*Troffulie*.]

Fundent Sarmatici metalla montes.
 Nec lucentia Seribus, ³ vel Indis,
 Nobis fas erit invidere fila,
 Lanarumque nives Ibericarum, ⁴
 Sylvae lanificos dabunt Polonae
 Vermes, vellere prata nostra, nulli
 Cedent Hesperiae, ⁵ nec Albioni.

Ætas artibus ulla percolendis,
 Aut plus ingeniis amica, nusquam,
 Quam sub tam Sapiente Rege, nobis
 Affulgebit. Opes, decus, salutem,
 Fruges, otia tuta, gloriamque,
 Hoc sub Principe fas sit ominari.

Haec

-
3. Seres populi Scythiae Asiaticae, è quorum regio-
 ne fila serica copiosius prodierunt.
4. Hispanarum, Bæticarum.
5. Hesperiae, seu Hispaniae. Albioni. Angliae. seu
 M. Britanniae.

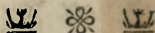
Haec praefagia, quaeque laeta de Te
Fuderunt simul hoc die Quirites,⁶
Felix, omina, vota, spes adimple!
Imo spes supera omnium! Tuaeque
Sis Gentis Pater, optimusque Regum.
Nil istis puto majus esse votis,
Nullum Dii quoque majus audiêre.

G 4

ODE

6. Quirites pro Nobilitate Polona. Quirites vero Romani dicti a Romulo Quirino, seu ab ejus, quam portare solebat, Canua, (*Trzcina*) quae Sabina sermone vocabatur *Quiris*.

O D E XIX.

In Anniversariis Sacris
CORONATI REGIS

Ad Divos Regni Indigetes.

1765.

O quibus Regis, Patriaeque, res sunt
Desuper curae, Superi benigni!
Supplici, mites, placidas & aures,
Flectite voto.

Hic dies pleno redit almus anno,
Sacra lux magnae Populi saluti,
Liberis certum melioris omen
Gentibus aevi.

Primus

Primus hic cellæ diadema fronti
Optimi Regum, Patriæque Patris
Cinxit, & Regno nova fluctuanti
Fata reclusit.

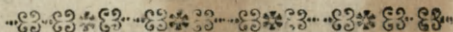
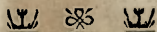
Quanta bissepi peperere menses!
Pulchra Libertas, animamque Leges,
Et Themis, sedem penitus relictam,
Tuta recepit.

Consilii sanctus vigor, & Senatus
Tempta, jam dudum rediere jura.
Spes alit bellax, avidusque priscae
Sarmata fama.

Mirus incessit calor & Juventam
Gloriae Patrum satis invidentem.
Quid boni non dent & opes, & artes,
Crescere iustae?

Prosperent haec Dî bene caepta. Multo
Thure fumantes adolemus Aras,
Imperii sortes ut eant secundae
Sospite Rege.

ODE

O D E XX.

A D

PAULUM THADÆUM

C Z A P S K I,

Generalem Praefectum Excubiarum.

De desiderijs hominum coercendis.

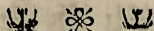
Beatus ille, qui cupit nihil nimis,
 Votis & imponit modum.
 Qui mox recedit, à quibus, recta ratio,
 Desideratis, diffidet.
 Libens obedit & Deo, Deique vice,
 Quidquid animus rex imperat.
 Cui impotentes pectoris fluctus domat,
 Tridente ' quasi, mens arbitra.

Non

I. Tridente; Neptunus sceptrum trium dentium gerit, maribusque apud Poetas imperat.

Non plus & ultra ² noxiis cupidinibus,
 Metamque præfigit brevem.
 Cui vultus idem fortunæ utrique obuius,
 Utrâque non mutabilis,
 Ast hæc facilia Musis sunt cantu meis,
 Dictuque prompta Stoicis, ³
 Quorum, Socratica mentis immotæ quies,
 Tot intumescit laudibus.
 Verum hæc quieta sapientis malacia, ⁴
 Imago pacati maris,
 Occultiore nec aestu libidinum,
 Nec Æolis diris caret.
 Nam parvus Oceanus est homo, frui diu
 Nec pace secum potest.
 Rerum quaternæ bella dum causæ ge-
 Ignique pugnabunt aquæ, [rent, ⁵
 Sævis eousque & cor cupiditatibus,
 Dolor, voluptas, impetent.
 Riden-

-
2. *Non plus ultra Herculeum*, cuius notum.
 3. Stoici docebant sapientem immotæ penitus esse mentis, nullo motu animi laborare, quæ laude Socratem præ caeteris celebrabant.
 4. Malacia est quies summa maris, quæ semper est periculosa.
 5. Quatuor elementa.

Ridenda Cythii vanitas Philosophi, 6

Nil sentientum Principis:

Nonnullus ex his, disputator publicus,

Docuit: Zenonium Virum

Nunquam esse biliosum, irā nec corripī,

Unquam nec excandescere.

Haec cum doceret, octies excanduit:

Naso sed alter mox vafro: 7

*Iratu*s, inquis, *sapiens non irascitur*.

Dirempta lis risu fuit.

Nec esse statuam 8 quivis sapientem, sua

Decrevit è sententia.

Iraſcimur itaque, cupimus, & horrefci-

Defideramus plurima! [mus.

Virtutis atqui rationisque est, ponere

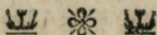
Stultè cupitis obicem:

Pravis reniti motibus, semper malo

Certare, semper vincere.

Nam

6. Zeno Princeps, nil sentientium Philosophorum, seu qui se iactabant, nullo animi impetu contra rationem moveri, dicitur Cythius ab Urbe Cyprī *Cythio*, Patria sua.
7. Naso vafro, naso acuto, homines astuti intelliguntur.
8. Nec esse sapientem immobilem, ut statuam.

Nam sacra pugnae est vita praesens, est
Sertis, triumphis, otio. [alia,
Haec veriora, ridiculis Regum aemulis,
Paecilis Auditoribus. ¹⁰

Tu qui Academo, quidquid est sublimius,
Quidquid Lycaeo, & porticu,
Secernis, & quae saniora deligis
Annis Samii silentibus. ¹¹

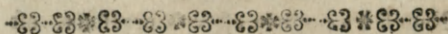
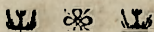
Qui Christianâ temperas sapientiâ
Altos Sophorum spiritus,
Profunda cujus mentis inivi saepius
Lutetiae, & Fonte candido, ¹²

Es certus arbiter, Philosophia an Tua
Meos iambos influit.

ODE

Stoici sapientem uno Jove minorem, & Regem Regum nominabant, quo irridet Horatius: *Ad summam sapiens uno minor est Jove. Liber honoratus, pulcherr. Rex denique Regum. Praecipue sanus, nisi cum puerita molesta est.*

10. Paecile Aula Stoicorum Athenis, à Graeco à picturis ita dicta.
11. Pythagoras Samius quinque annis Auditores suos penitus silere jubebat.
12. Lutetiae, Parisiis: Fonte candido, *Bialyflak*, magnificentissimum Palatium Ducis Branicki.

O D E XXI.

De cupiditate opum moderanda.

Felix, opes qui spectat ita, pellucas
Spumas ut Eoi maris. ¹

Candente rutilas linteo ripas tegunt, ²

Brevesque disparent nives:

Perire celeres, sic & divitias (monet

Ut Stoa) qui consideret,

Illis minus jam fidet, ac cristallino

Fragilique ponti Vistulae.

O non ad itas hominis ingens spiritus

Nugas ab alto lapsus est!

Carcere vel illum clausuris adamantino,

Sursum inquietus emicat.

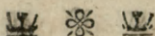
Felicitatum cupidus, at perennium,

Contemptor apparentium!

Pro-

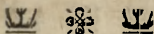
1. Eoi maris, seu Orientalis, ab Aurora, quae Graecè Eos dicitur.

2. Maria cum in planiores ripas effluit, linteae iustar albi, candida spumâ eas contegunt.

Proinde pueris linquitote, quod nitet,
Ardeatque fulvum & flammeum.
Quae deferuntur, invitosve deferunt,
Merentur an dici bona?
Jam dives ergo si quibus favet Plutus,
Utantur ejus munere.
At non suarum mancipia sint tamen opum,
Vilesque nummulum servuli.
Arcae redundant aureis, & gemmeis,
Gazis utriusque Indiae;
At cor utrasque temnat altioribus
Immune servatum bonis.
Haec, si recorder, hisque si tecum immo-
Casus ad omnes riferim, [rer,
Nam si sinistra rapiat, dextra levis
Fortuna quod dedit manu,
Rapiat! mihi (dicam) profusus ademit ni-
Detrahit è meo nihil: [hil,
Irascar an fors ideo, quod superflua
Dempfit pilis, & unguibus?
Dives, superfluant non cui opes, sed is,
Qui scit, frui parvo bene.

ODE

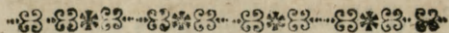
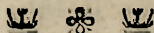
Probat id colubri audax, dum & Regum
Non parcit, insolentia: ' [iliis
Cinisque putris, dignosci plebeio
Qui non potest à pulvere.
Immensa casulas à Throni fastigio
Secernit hic distantia,
Miscentur illic, aequanturque, dum gravis,
Utrique tellus incubat.
Æqualitatem hanc, mundi Civis intuens,
Mistos & imis apices,
Mirabitur nil, praeter diam mentem ho-
Humana temnet caetera. [minis,

H

ODE

-
2. Audax colubri insolentia, qui nascitur in iliis seu visceribus Regum, aequè ac in pauperum cadaveribus; probat Reges quoque pares esse caeteris mortalibus.

O D E XXIII.

Ad me ipsum.
De vitae brevitate.

Heu quid vel Priamo.¹ vel Pylio² Seni
Prudens invidiam? quem fere saeculis,
Praestolata tribus cymba³ Charontis est,
Ad ripas Acheruntias.

Lethi, seu cita, seu tarda necessitas,
Immutabilis est. Ergo statam mihi
Ad metam, reliquum quid superest viae?
Nil me sollicitum tenet.

Sexaginta hyemes vidimus:⁴ an prece,
Et thure, & lachrymis cogere fas Deos?
Nobis plus, minus, ut solstitiis⁵ adhuc
Denis tempora prorogent?
Quin

-
1. Trojanorum Regi valde annofo.
 2. Nestor trecentorum annorum senex, à Pylo oppido in quo natus, dictus Pylius.
 3. Nota cymba, seu navis Charontis. quâ animæ per Stygias & Acherontis undas post mortem transvehi dicuntur.
 4. 1760 Anno.
 5. Dena solstitia, nimirum quinque hyemalia, & æstiva totidem, annos quinque denotant.

Quin id si faciant, & totidem hesperos⁶

Addant praeteritis? dura tamen, mori,

Ad tristesque Erebi, ferius, ocyus

Umbras currere, Lex jubet.

Vitam proinde rosae vivat hic, Atropos⁷

Nutricis tenerae quem rapuit sinu:

Octoginta alius spectet ab humido

Soles retrogrados capro:

Hic quercus⁸ superet vel senium sacrae, et

Tercentas segetes invehat horreis:

Hic certet Lybicus vitâ Elephantibus,

Cornicique superfite,

Tantundem est, stygiam ripam⁹ adeunti-
[bus.

Tardet, seu properet Parca, *quid est?* duas

Horas? aut duo qui saecula vixerit?

Clausus sarcophago *est cinis.*

H 2

Aetas

6. Id est: ut addant tot dies. quod jam praeterierunt. Hesperus stella, quæ, cum mane solem praecedat, Lucifer appellatur; cum vero vesperi subsequitur, Hesperus vocatur.

7. Atropos, mors.

8. Quercus tribus saeculis stare dicuntur; Elephantes totidem vivere, cornix plus octo saeculis.

Id est: qui ripam stygiam adeunt, seu qui moriuntur,

Ætas an brevis, an longa ? quid interest?
 Longae finis, *idem est. si nihilum*, ac brevis?
 Quod nuper, vel heri praeteriit, *fuit*,
 Jam *non est*: aut est *nihil*.

Punctum linea cum venit ad ultimum,
 Quidquid retro jacet, deperiit. Neque
 Ternum Nestora qui vixit, & occidit,
 Plus vixit violae die. ¹⁰

Si jam mors, subito praetereuntibus, ¹¹
 Æquat cuncta, diu quae steterint, pari
 Amborum interitu: nil moror, illico
 Supremus celeret dies.

He-

tur, tantundem illis est, vixisse vitam rosae,
 quantum vitam Elephantis, aut cornicis, cum
 & brevis, & longa vita praesens nihilo termi-
 netur, in nihilum evanescat.

10. Quid est enim illud diu, cujus cum extremum ve-
 nerit, totum quod praeterit, pro nihilo reputa-
 tur: ita cogitavit & Cicero.
11. Id est: mors dum omnia in nihilum redigit, id
 efficit, ut par & eorum, quae diu steterunt, &
 eorum, quae subito praeterierunt, interitus,
 omnia, quae sive diu, sive parum vixerunt,
 exaequet.

Hesterno o Superi jungite craftinum !
 Brumae, quaeso, tepens addite ver adhuc!
 Tantine est? ut ob hoc, Ara mihi frequens
 Multis fumet odoribus?

Si fixum semel est, postgenitis locum
 Linquendum esse: silens & tacitus loco
 Cedam, nec querar, an cras, hodieve? sim
 Pulvis surdus & immemor!

Jam si (spes etenim certa) piae migrent
 Ad sedes animae, quæ face Cynthii
 Clara non opus est; si Libitina nos ¹²
 Tantum dimidios petit,

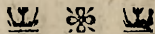
Si post, pars populi non revocabilis
 In lucem, Elysiis addita Civibus,
 Si manes ¹³ erimus? squallida quid palus?
 Quid trux ad styga portitor?

H 3

Mae-

12. Libitina, seu mors, corpus perimit, animae nihil nocet.

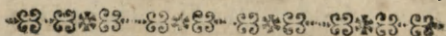
13. Manes, animae, quæ post mortem corporis manent, & Civibus Elysiis, si bonae sunt, annumerantur.

Maestum quid nigra me carbasa terreant?
Inclamem potius, littus in alterum,
Æternosque finus, depositura me,
Heus felix propera ratis!

SERMO

S E R M O

DE VERA GLORIA.

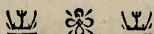
Argumentum.

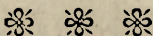
*P*oeta dat Juventuti verae gloriae notionem. Incipit vero ab Horatii Flacci Veufini exemplo, qui, dum Augustus de eo, joco quereretur, se ab eo sperni, quod suas epistolas & sermones aliis non sibi scriberet, se se eleganti ad Augustum Epistola 1ma Lib. 2. excusavit, pudore se retrahi, ne parvum Carmen, & repentes per humum sermones Majestati obtrudat: sequi tamen vel eminus se Horatianos sermones velle, qui cum tempore emendari possint: praesertim nostri Augusti saeculo, sub quo spes sit, literas, & educationem Juvenum fore florentissimam, de cujus utilitate aliquid

H 4

innuit.

innuit; deinde laudis & gloriae cupiditatem Adolescentibus potissimum inspirandam esse: monendos tamen eos esse, in quo veram olim gloriam statuere illos oporteat; non in opibus certe, non in titulis, & potentia, non in protendendo armis imperio, sed in bene merendo de Patria, praesertim vero in excolendis omnibus artibus, quae sint Civibus, ac populo perutiles, beatamque reddant Rempublicam.

Repere se Venusinus humi, neque Caesaris aure
Promere dignum quid, Musa oblucente
fatetur :

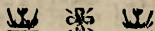
Arridet tamen Augusto, sermone solutae
Consimili linguae, cum Majestate locutus.

Carmina nos quoque non numeris, non
arte polita,

Indeque praeceptis morum meliora, secuti,

Tentamus, premimusque Ducis vestigia
Flacci

Lo-

Loripedes. ¹ Conandum aliquid vel debile,
donec

(More ² Crotoniatis, sucti portare lacertis
A vitulo crescentis onus bovis) ad graviora
Artus firmentur. Niti libet: anxia caeptis
Ars rudibus, limam semper dabit, & mala
menda

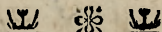
Paulatim expunget, vitis ac oblita, nunc et
Pinguia, deterget, polietque laborque,
diesque.

Augusti & nobis redit aetas, Principe
docto!

Pacato qui consiliis sapientibus Orbe,
Legibus ornatâ Patriâ, caetuque peracto*

Ma-

-
1. Loripes, qui pedes habet debiles, & instar lori flexibiles.
 2. Crotoniatae incolæ Urbis Crotonæ in Calabria sitæ viribus excelluisse, & præstantissimi Athletæ fuisse dicuntur. Ex horum numero, Milo, quidam tantæ fortitudinis fuit, ut taurum in Olympico certamine pugno occiderit; eumque per stadii spatium, absque minima defatigatione, super humeros portaverit.
- * Comitii Coronationis Anno 1764. celebratis, hæc decantata erant, tamque auspicate prædictiones biennio fere adimpleri coeperunt; multa saluberrima Reipublicæ constituta, & coepta fuerunt. Sed fortuna versa, vique inopina sub finem Anni 1766. omnia fere subruta: optare, ac ominari licet, cum præsens procella præterierit, meliora lapsis.

Magnae Gentis, compositis bellique, do-
mique

Rebus, depulsis longe, qui nubibus atris,
Sanguineam quae vix non deposuere
procellam,

Sedato motu pelagi, civilibus armis

Ereptis, Jani ancipitis, qui cardine clauso,
Ac Themidos templis, & apertis Areopar-
gis,

Tranquillo serum folio fruiturus in ævum,

Imperii curis istam potioribus addet,

Sarmata habere domi proprias, ut possit
Athenas,

Deficiat formandae ut nil ad magna Ju-
ventae,

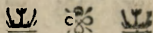
Nec Latio, 3 Druidum nec successoribus,
olim

Spartanis quidquam neque legibus invi-
deamus:

Gloria quo Patriae crescat, mirentur &
aptos

Ca-

3. Ne Italis, Gallis, & veteribus Sparthanis Leges
eorum de educatione præclaras invidemus.
Druidæ Mystæ, & Philosophi veteres Galliae,
successores eorum Galli.

Praetextam ⁵ positura brevi, ferulâque
relictâ.

Civium & ipsa sacros caetus auctura bo-
norum.

Sanguinis est etenim alti gloria semper
amica,

Pervaditque animos, & magnorum corda
Virorum,

Nomen ut eximium praeponant vitæ, opi-
busque;

Et potiora sibi quaevis dispendia ducant

Rerum, quas primas cupiunt, virtute reli-
ctâ,

Serviles animæ, lucrique cupidine captæ.

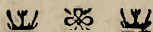
Nam quis in his unquam famamque,
decusque reponat

Summum, fluxis & perituris rebus? aut
quis

Fortunae prodesse putet nisi munera cae-
cae?

Ut nemo sit clarus, felix nemo, nisi idem
Dives

5. Prætexta, genus vestimenti oblongum apud Ro-
manos. seu toga alba purpureo prætexta lim-
bō. Prætextam pueri gerebant ad annum æta-
tis decimum quintum, vel juxta alios decimum
septimum. Tunc enim, adolescentiæ jam an-
nos ingressi, deponebant prætextam, & sume-
bant Togam puram, nullo scilicet purpuræ
prætextu distictam.

Dives honoratus, multisque clientibus
auctus ?

Fascibus, ac praeunte aurëam Lictore li-
burnam,*

Victricis aut lauru sua circum tempora
cinctus ?

Est breve, mortales, quidquid delectat,
id unum

Praeter, quantum quis Patriae bene prae-
stitit, & se

Exemit vulgò, magni qui nomine Civis.

Hoc sapiens bene scit, sed oberrat * sæpe
Juventus,

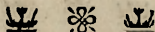
Nescia quo sese populum supererelevet, &
rem

Summam, nunc in opum statuit splendo-
re superbo,

Nunc ampullata ferie locat in titulorum,
Nunc

* Liburna, genus lesticae apud Veteres, in formam Li-
burnicae navis constructae, in qua ditiores clau-
si, per Urbem vehebantur. Usurpari potest pro
omni exquisitori vehiculo, seu rbeda.

6. Sapiens scit summam gloriae consistere in bene
merendo de Patria, sed Juventus errat, ignorat-
que in quo vera gloria sita sit: an in opibus,
an in ambitiosis titulis, an in solis ex hoste
trophaeis, qui Juvenum error, sequentibus op-
pugatur: *Divitiisne igitur, &c.*

Nunc tantum domito in captis ex hoste
trophaeis.

Sed nos velamen teneris demamus
ocellis,

Incerti fumant ne lucida pro pretiosis.

Divitiisne igitur tentetur gloria pri-
mum?

At tibi sint, fuerint quae Craesso, quaeve
Lucullo,

Aut his majores, Craeso, vel Pygmalioni,
Si nihil hinc Patriae⁷ nisi quod gravio-
ribus arcis

Brachia nulla satis sint? quod frangantur
aheni

Vestres? ridendi populo praebebis avari
Materiam, ad manesque macros inglorius
ibis.

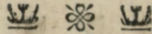
Quis furor iste etenim? mentis quae in-
fania? dum tot

Artibus injustis legitur, celetur ut aurum?

Nil intentatum, nil sanctum, nilque pro-
pinquum

Auri sacra fames patitur, sopita revolvit
Rur-

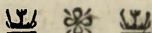
7. Id est: si divitiae non impenduntur in utilitatem
Patriae, nullam gloriam afferunt.

Nomen ne quaeras frustra in praedivite
 censu,
 Æterno quicumque voles splendescere ho-
 nore.

Ad fasces juvat ergo recurrere, & or-
 dine longo
 Poscere transmissas ab avis, proavisque
 secures?
 Scilicet officii, amplis, titulisque, Clie-
 tum
 Turba & amicorum poterit studiosa pa-
 rari.
 Fas erit in quavis primas tum ludere
 scena,
 Et mediam Patriae damna inter, commo-
 da & inter,
 Lancem agitare : ultro quia parent cun-
 cta potenti,
 Et sibi nil vetitum ducit, nil inficiale.
 Quid liceat? vel nulla, vel ultima quaestio,
 quippe
 Illi est prorsus idem, omnia posse, ac cun-
 cta licere.
 O miserum! famam, qui in libertate no-
 cendi,
 Peccandique impunè, putat posse lo-
 care.
 Cui sit idem quidvis audere, ac esse po-
 tentem.

Glo-

At Thronus istis, pro facto debetur eodem.

Praedo fores rumpit, violatque mapalia:
Regna

Tota quatit, gentes necat, excinditque
Tyrannus;

Exiguam funis praedam, sed purpura pendit

Grande latrocinium. Mercator caesus,
opaco

Detegitur saltu, mento jam putruit: ohe!

Publica Praetoris clamat vindicta secures.

Impius aggressor Regni, si millia centum

Innocuorum hominum enecuit, misitque
Charonti

In styge mergendos, nimio prae pondere
cymbae,

Non contentus adhuc redimi sua tempora
lauru,

Laetiferum caput exposcit diademate
cingi.

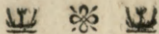
Iò Triumphe! heus jam pueri, mimique,
celebres

Cantate Heroas, quot gentibus exitiales!

Tygris atque lupis, quèis saevior unguis, & illis,

Se citius fatiet calido panthera cruore.

Si

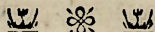

Si tamen humani⁹ quidquam illis inſit,
at ipſo
Veſani quid non patrat⁹ Martis in æſtu?
Immeriti quantum deſpumat ſanguinis
æquor!
Oppidaque in cineres, atramque redacta
favillam,
Et non ploratae deletis Civibus Urbes
Intereunt: monimenta ſacrae immortalia
famae!
Hiſne decet manibus decus attrẽctare
perenne,
Humana fervent quae caede, ſcatentque
cruore?
Fas non eſt illos aeternis vivere factis,
Vita queis aliena uno ſtetit aſſe minoris.
In genus humanum quibus uſurpata po-
teſtas,
Divinae vim legis habet: qui ferrea cu-
dunt
Vincula, mortales ipſi, mortalibus aequè:
Tollere qui vitam cunctis poſſunt, dare,
nulli.

I 2

My -

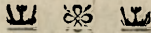
9. Id eſt: quod ſi etiam humanitatis aliquid erga ge-
nus humanum. Principibus belligeris inſit, ta-
men in ipſo bellorum æſtu, quae ſcelera quæ
cædes non patrantur?

Myriadas ¹⁰ gladiatorum, fera Myrmili-
 onum,
 Orbis in excidium, quibus agmina plebs
 alit aegrè :
 Nam vix ipsa fame non deperit, has ut
 hyaenas ¹¹
 Nutriat, hos pardos, quos trux Ducis ira
 ferocis
 Innocuis immittat agris, stragesque mine-
 tur
 Continuas: pavor undique, & undique
 clades
 Imminet, & vicina fremunt, & distita
 pallent:
 Scilicet, hoc homines Dis aequat, gloria
 vult hoc!
 Par nihil: assiduis juvat inclarescere bel-
 lis.
 Summus apex hic est famae, laudumque
 suprema!

At

-
- IO. Myrias, vox graeca, significat decem millia. Myrmiliones species Gladiatorum apud Romanos, qui in theatris publicis luctabantur. Gladiatores hic ponuntur pro exercitibus perpetuis, quos Principes pacis tempore, plebis laboribus alunt.
- II. Hyaena bestia ferocissima è quadam specie luporum.

Et cui plus vita est Civis, quam gloria
 quaevis

Propria. Sed Patriam si barbarus affilit
 hostis,

Fortunae, capitis, sobolis, ruit immemor
 idem,

Ut Leo, per medias caedes, per tela, per
 ignes,

Conservatque suas defensis Civibus aras,
 Tranquillosque Lares, cunctis tuta otia
 praestans:

Sed simul ut custos argutus, & undique
 cautus,

In subitos quosvis casus parat arma, ma-
 nusque.

Securam populo sic asserit ille quietem,
 Pacatusque suae Patriae Numa Civibus
 audit,

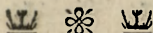
Legibus humanas tum res in pace revin-
 cit,

Effingitque hominum genus ad virtutis
 amissum.

Ingeniis insistit & artibus expoliendis,

Quae mentes acuunt, ac ad sublimia tol-
 lant,

Quae

Quae solidi ¹⁴ faciant ad veri cognitionem:
Quarum aliae pulsa, erasque superstitione,
Numinibus normam, & sacris dent rite colendis,
Atque probos mores inducant, & basin omnis
Juris, *quod ferit tibi non vis, & mihi nolis.*
Ast aliae impediunt, vitis ne dedita sit plebs,
Torpida, pigritie ne diffluat, at male sua-
dam
Indefessa famemque, sitimque industria
pellat.
Fons ut opum primus, solers cultura sit
agri,
Urbicolis lucrosa ferant commercia num-
mos.
Plebeiae turbae, ditescendi hic modus
esto,
Hic labor, ars digitis ¹⁵ quidquid subtili-
bus audet.

I 4

Sic

14. Leges primum, & artes introducendae sunt, quae faciant ad cognitionem veri, hoc est: Verae Religionis, ad rite colendum Deum pulsa superstitione, & ad justitiam administrandam, probosque mores inducendos. Aliae artes, quae populum occupent, lucrosaeque sint.

15. Quod subtilior ars quaecunque Mechanica, eò subtiliore digitorum operâ eget.

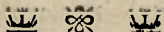

Sic modico fenlim crescent aeraria censu
 Patria, collectique & magni fluminis in-
 star,
 Gaza velut parvis turgescet publica rivis.
 E populo jam quisque parum sibi demat,
 & addat
 Communes ad opes, ne pulvinaria ¹⁶ foli,
 Dignique invidiâ jactent Regalia Persae.

Confilio, factoque suis qui talia praestat
 Civibus, & patrios vitam partitur in usus,
 Cui scopus est commune bonum, cui de-
 nique primae
 Est curae Respublica, felix atque beata
 Ut sit: huic debet se gloria jure perenni:
 Invida non petet hunc inimico dente ve-
 tustas,
 Nec monumenta dies delebit, nec meri-
 torum,
 Tempus edax testes tabulas, nec marmo-
 ra laedet,
 Sed nomen potius gratum transmittet in
 aevum,

Po-

16. Pulvinaria Regum Persiae vocabantur duae in-
 gentes arcae auro plenae, ad caput & pedes
 lecti locari solitae.

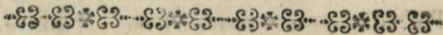
Posteritasque memor tabulas, & marmo-
ra vincet.

O Cives Cives! generoso pectora ho-
nesto
Imbuti, Vobis quid non sub Principe tanto
Moliri expediat, verae pro gloriae amore?
Qui jam pene sui oblitus, propriae que sa-
lutis
Immemor, in res, emolumenta que Civica
totus
Imminet, antiquos instauraturus honores
Gentis, & Europae lanci¹⁷ momenta da-
turus.

Ergo Pater Patriae, Regum, reor opti-
me, salve!
Optatum decus Orbis Sarmatici, inelyta
Magni
Herois proles, ¹⁸ populo da jura fideli,
Spes supera nostras, Piaistique, & Nestoris
aevum.

SERMO

17. Id est ut in Europae negotiis Respublica mo-
mentum addat.
18. Stanislaus Poniatovii Viri tota Europa clarissimi
primi Senatoris Regni & exercituum Ducis.

S E R M O

D E V I R T U T E .

O haeres ¹ & amor cordis, primumque
tot inter,
Artificis sapientis, opus, pulcherrima
Virtus!

O desiderii hominum, quae meta scopusque es:

In cujus, speculi puri instar, imagine, se se,
Caelestes spectant animae, videt & Deus ipse.

O exul terris! nec egens potusque, cibi-
que,
Ex temetque, sine aede, opibus sine dives
& auro.

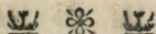
Non adversa humilem, non te videre su-
perbam

Prospera: sublimis semper Regina, potenti

Seu sceptro, seu stivae ² innixa, Thronis-
ve, casisve.

Immor-

-
1. Ex eleganti, Anonymi, Patrio carmine, hic sermo latino versu redditus, pluribus tamen locis auctus.
 2. Stiva, aratri manubrium, quo cursus ejus dirigatur.

Immortale tuae frontis decus, ipsaque
nubes,³

Et quae non nunquam vultus tibi conte-
git, umbra.

Anteit auricomi vibrantia lumina solis,
Mortalesque, tui gemitus, lachrymaeque
movent plus,

Gratia quam quaevis, risus, jocus, atque
voluptas.

O ubi es! aut in qua regione moraris?
an aulâ

Te tenet? aut tugurî te pauperis antra?
locò te

Quò quaeram? Hercyniae sylvae, an te
condit eremus?

An praefers hominum turbas, mundique
tumultum?

Mortales ubi sit? qualisque sit? edite,
muti

Nempe tacent. Vos saxa rogo, vos dici-
te montes:

Te

3. Id est: ipsa nubes tristitiae, quae quasi umbra non-
nunquam pulcherrimum vultum virtutis con-
tegit.

Te quoque Phaebe, diu noctuque volu-
 cribus, ut qui
 Utraque perlustras Orbis confinia, bigis,
 Qua peto sede latet? videt ejus an He-
 sperus aedes?
 Phosphorus an propius? sed cuncta stu-
 pentque, silentque.

Naturae interea tamen ipsa silentia
 mutae,
 Et voces tacitae virtutem ad fidera tol-
 lunt!
 Hanc omnes celebramus, eam cupere-
 mus, & ejus
 Noffe vias, quamvis virtutem quaerere
 segnes.
 Secum quisque suos putat hanc habitare
 Penates,
 Ac vitiis habitus, similes virtutibus
 aptat.
 Temporibus nostris (& priscis forte, pu-
 tamus
 Tempora nam meliora, quibus non vixi-
 mus ipsi)
 Flagitium & virtus cultu comuntur eo-
 dem:⁴

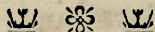
Ecquis

4. Id est: scelera sub virtutis specie, & cultu compare-
 re volunt, illicitum sub specie liciti, inhone-
 stum sub specie honesti, &c.

Ecquis ab hac, illud, forma discernet in
 una?
 E specie nihil externa dignoscere possis.
 Illicitum, licitis, inhonestum, certat hone-
 sto.
 Magnanimi, tumidus; crimen discinctus
 in omne,
 Laeti; prudentis, vafer; immotique, ty-
 rannus;
 Ulciscens, iusti; vilis, repensque, modesti;
 Pugnator petulans, animosi; palpo, ' sua-
 vis;
 Hic mordax, critici; vappa, ⁶ & scurrilis,
 amoeni;
 Languidus ille, boni; durus, constantis, &
 aequi;
 Mendax, subtilis; malus obtrektor, amici,
 Sincerique; pii, fucatus; prodigus, am-
 pli et
 Munifici; cauti rerum custodis, avarus;
 Personas sumunt, rapiunt virtutis hono-
 res.
 Tu nôsti, tu sola Dei Sapientia summi,
 Quid dignum, quid virtutis neque nomine
 dignum.
 Sola superficies nobis patet, intima men-
 tis Nos

5. Palpo, adulator.

6. Vappa proprie vinum insipidum: appellantur hoc nomine stulti, & insipidi.

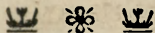
Nos fugiunt, errantque oculi: quint tactus
 & ipse
 Fallitur, illuditque seni pellitus ⁷ Jacob.
 Judicium magni Populi neque rectius, ut
 qui
 Nunc Syllae ⁸ probat acta foro crudelia
 denso,
 Nunc sanctum accusat, damnatque, rapit-
 que Catonem.

Nos hominum genus objectas dispari-
 bus res
 Spectamus studiis, hanc laudat hic, alter
 eandem
 Ridet: proque suo quaevis & opinio sensu
 Formas dat virtuti, alias, ut collibet, uni.
 Mercator, miles, Jurisque peritus, & au-
 gens
 Faenore rem, varia ratione bonique, pro-
 bique
 Esse volunt. Sentit, dicitque Politicus acer:

Prin-

7. Nota Jacobi Patriarchae pelle haedina manus tecti, historia.

8. Syllae Dictatoris crudelia acta à populo Romano probata: Cato Vir probus & sapiens ad carcerem raptus jussu Tribunitio.

Principibus simulata fat est, & callida vir-
tus:

Rure quidem simplex colitur sinceraque:
claustra

In precibus statuunt totam, ac in somnibus
horis.

Cujusvis domus interea, ceu Curia:
fratris

Quisque sui Judex, & censor moris acu-
tus.

Quis pejor? lata est sententia. Verane
sodes? ¹⁰

Fors accusatus melior, fors Praetor ini-
quus.

In summa, certi nihil: Oceanoque re-
menso,

Qui felicius attinget, nescimus, arenam.

Judice me, Lycoris ¹¹ picta & vestita
superbè,

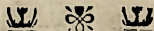
Non pejor Chloride est, cultu, gestuque
modestâ.

E 20-

9. Id est facile sententiam ferimus in alios homines,
nunc malum, hunc pejorem, hunc pessimum
appellitando.

10. Sodes, Amice.

11. Lycoris ponitur pro foemina cultu exteriori va-
na, quâ, alia foemina Chloris externe modesti-
or, sed fortasse non est melior.

E zona ter quina decas ¹² tibi pendula,
Xyfte,

Cur Caelo placeat plus, ad latus ense Ly-
fandri ?

Non facile edicas, avidus magis, estne
opulentus

Plancus? an Irus inops? an plus perjure
Senator

In Patriam peccas? an plus hominesque,
Deosque

Ludis Myſta ſacra tangens Altaria dextra?

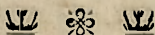
Ignotae nobis cauſae, finesque, quibus
fit, ¹³

In ſe fit quodvis ut opus pravumve, bo-
numve.

Quod

12. Roſarium, ut vocant, a devotis portari ſolitur: & re-
vera non ideo quod quis portet roſarium, ſi
virtute caret, erit melior Lyfandro milite en-
ſem ad latus portante. Irus inops, poteſt eſſe
avarior Planco divite, aequè perjurus Senator,
ac perjurus Sacerdos, Deos ludunt, & peccant.

13. Quaevis actio eſt bona, vel mala à ſuo fine, vel
cauſa, propter quam fit: occidit hominem Ju-
dex, & latro; ille propter juſtitiam, hic pro-
pter avaritiam.

Quod certum est, hominum fumit pars
maxima larvas,
Et vendit tumidas, ut facta ingentia, nu-
gas.
Omnia jam sed nostra, apinae,¹⁴ seu gran-
dia, funto,
Scenae, Democrito sunt, aut te Heraclite
dignae.
Ludite quisque suam, Personas, quo me-
lius quis
Luserit, hoc melior fietque celebrior
Actor.
Maximus aut Heros, Rex, & Regina The-
atri,
Heros verus erit nunquam, Reginaque,
nec Rex.
Qualis enim quisque est, posito se prodit
amictu.

Vitae sine patet virtus. Cito mors
inopina

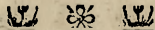
Siparium¹⁵ claudet. Jam tum Cato ju-
stius, an Tu ?

Quaerêris, mundo egrediens, & limine in
ipso:

K

O ho-

14. Apinae, nugae, levia.
15. Siparium, velum theatri.

O homo! cur huc venisti? fortassene tantum ut

*Exires? Non sic prudens Octavius: at jam,
Jamque Charonteam cymbam ascensurus,
amicos,*

*Postremum affatus, petiit: bene lusimus?
an non?*

*Assensere omnes simul: ergo plaudite:
dixit,*

*Personam bene se ratus absolvisse Sed
autem*

*Quaerere: num meruit plausus? ¹⁶ op-
pressane carae*

*Libertas Patriae? proscriptione Romuli-
darum*

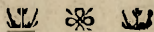
Millia? regnandi causam violatane jura

*Omnia? aut saeculis damnanda Perusia
caedes? ¹⁷*

Pro-

16. Multa sunt, quae Augustum Octavium, trucem Tyrannum probent. quamvis clementes inter Principes numeretur.

17. Ubi fere quadringentos Patricios, florem Nobilitatis Romanae, capta urbe neci dedit; ad eorum voces lamentabiles, hoc solo dato crudeli responso: *movendum est.*

Proditus ¹⁸ aut Cicero, plausus meruere
Quiritum?
Exitus o fabulae potius ridendus! an
ergo
Tales semidei, templisque colentur &
aris? ¹⁹
Talibus aula Deum, rutilusque patebit
Olympus?
Non, non. Vera quidem nisi, nescia labis
& omnis,
Pertinet ad Superos, & victrix deserit
Orbem,
Astra petitque, sui Virtus secura triumphi.

Sed jam nosse cupis, *Virtus* haec *vera*,
quibusnam
Agnoscenda notis est denique? Cujus
amuffis ²⁰

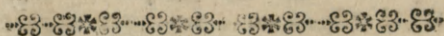
K2

Prima

-
18. Notum est prout Augustus cum Antonio conve-
nerit de capite Ciceronis: cui Oratori Augustus
imprimis debebat imperium.
19. Augustus Octavius inter Deos relatus, templa
illi, aræque structæ.
20. Regula perfectæ rectitudinis, quâ Architecti utun-
tur. Considerandæ sunt hoc loci Adolescenti-
bus veræ virtutis notæ, & pulcherrima ejus-
dem definitio.

Utilitati hominum vacat integra. Redde-
 re quemvis
 Felicem, Patriamque simul, Civesque be-
 atos,
 Cui cordi est, impletque suas dexterrima
 partes,
 Humanum genus ut juvet, & socialia
 cunctis
 Commoda provideat: solers ac anxia, Le-
 ges,
 Utque probi mores, ut fas dominetur, &
 aequum,
 A primis ut opum rivus dimanet ad imos,
 Atque rei communis amor fit ut omnibus
 idem.
 Hi motus, haec virtutis conamina verae.
 Dumque his incumbit studiis, finemque,
 scopumque
 Non alium, quo tendat, habet, quam fide-
 ra! (ducit
 Unde ortum) aeternique Boni quam prae-
 mia: dignum
 Cum virtute, nihil dare possit his infimus
 Orbis.

C A R M E N

In adventu ad Regiam Versaliensem

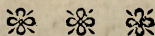
S T A N I S L A I I.

Regis Poloniae, Ducis Lotharingae,

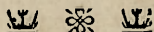
post mortem Reginae Uxoris

Anno 1747.

Poeta incipit à descriptione Chanteaux,
 quae pulcherrima Domus è regione
 arcis Lunevillae, pro deliciis campestribus
 delineata, & extructa magnificentissimo
 opere fuit à Rege Poloniae. In hujus Do-
 mus Regia Aula fingitur coetus, & con-
 siliium Deorum de sublevando maerore, ac
 orbitate vidui Regis.

Est locus, Elysiis, & si qua simillima
 campis
 Planities. Medio placidus confurgit in
 arvo
 Collis.

Formam operis, quae, sola dedit le-
gemque, modumque,
Ars Regis, mens Regis erat. Si Mem-
pheos¹ arces,
Si Grajas, Latiasve domos, Tarpejaque
dudum
Culmina, talis honos, talis non clarat
origo,
Dicere fas Vati, nil aede augustius ista!
Regiae enim penitus ducta est ab imagine
mentis,
Rex mensus, Rex descripsit, Rex duxit
amuffim.

Splendida, delubris atque aequa ca-
pacibus aula,
Invideant multum cui templa Serapidis
² aurum,
Picturas vitae similes, spirantia vitam

Mar-

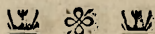
-
1. Memphis Urbs Ægypti Regia; pyramidibus & Regum sepulchris, insignis.
 2. Serapis, Apis, Olyris perinde est: Deus Ægyptiorum, cultus sub specie bovis atri, caudida fronte insignis.

Marmora, parietibus rutilans genus omne
metalli,
Fornicem, & in Parisiis laquearia nixa co-
lumnis.

Huc Rex delecta Procerum comitante
caterva
Adventat, miscens gravibus laeta otia
curis.
Si vero in feram durant convivia, noctem,
Auratis cryftalla tholis pendentia, passim
Accensos geminant ignes: ite lucidus im-
ber
Flammarum, & toto saliendo in marmo-
ra nifu
E speculis, oculo replicata illudere gau-
det,
Seque in millenos transformat flamma
colores.
Extra, ac intus tota simul mirabilis ardet
Regia, ut innumeris dum coelum incen-
ditur astris,
Maximus hanc Regum, (qui & primus in
ordine Regum³)
Rex hospes miratus erat. Laudarene
forfan
Plus

3. Rex Galliarum, primum inter Reges Europae lo-
cura obtinet.

Plus potuit? quam dum tantum miratus,
abivit?

Is? quo habitavit adhuc terris, aut aequo-
re toto

Splendidus Regum nullus, nullusque De-
orum?

His mihi, quae spectata, locis, audita-
que, paucis

(Quorum testis eram, & memini) nar-
râsse juvabit.

Nuper enim tacitus mecum dum tristia
Vates

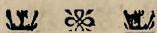
Volvo fata animo, neque deplorabile da-
mnum

Reginae terris ereptae, cui sua virtus,
Cui pietas, honor, & sancti reverentia
sceptri,

Cui non Regis amor, populorum vota, fi-
desque

Profuerunt. Dum crudeles, accuso foro-
res,

Aufas Regalis praecidere stamina vitae:
Ecce autem subito, neque sum bene con-
scius ipse,
Qua

Qua vi, quove modo, sublimis in aera
tollor,

Unoque- ictu oculi nota mihi Regis in
aula

Sistor, & agnosco molem Augustam, ru-
beasque columnas.

Non locus ante mihi fatis observatus,
at ingens

Confessus, coetusque loci rapit. Undique
vertor,

Miror, & attonitus rem totam specto, si-
lensque.

Haudque diu licuit, (toties qui talia
vidi,

Et Vates, quae saepe vident) haerere,
quid esset ?

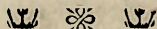
Caelestes habitus, caelestia corpora, vul-
tus

Majores specie humana, ac insignia Di-
vum

Propria, consilium conlasse Deosque,
Deasque,

Admonuere fatis. Neque dignior ulla To-
nante

Aula

Aula , nec hospitibus tantis toto Orbe
fuiſſet.

Jupiter in medio (nam bajula fulminis
ales

Mollia ſacro oneri dat colla) ſilentia
dextrâ

Imperat, & Superis ita fatur: " Non latet
Orbem

" Terrarum, curae, quam ſemper reſque,
ſaluſque

" Sarmatiae mihi Regis erant, cordique.
Tametſi

" Maluerim, ſcitis, jaſtari caſibus illum,

" Advertis plus, quam rebus gaudere ſe-
cundis.

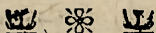
" Nulla ſalutavit littus tot quaffa pro-
cellis,

" Ventis tot navis, tot tempeſtatibus
acta.

" Aſt hic mos meus eſt, haec lex æterna,
probandis

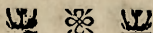
" Hae mihi ſunt propriae veris Heroibus
artes.

" Pro

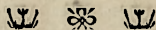

- " Proficit his virtus ad summum. Et scilicet istâ
- " Semideos decet ire viâ. Sic itur Olympo.
- " Hoc solum est iter ad Superos, & gloria tanti est.
- " Judice me, si hominum nullus magis aspera passus,
- " At nullus majore animo. Tranquillus, utrique
- " Vultu quam semper fortunae, occurrit eodem,
- " Spectavi, & quam aequae laetis, ac tristibus uso,
- " Excidit immota nunquam sapientia mente.
- " At quia in humanis est invariabilis ordo
- " Rebus, & expleri cuius sua fata, necesse:
- " Ut tandem suprema animi vis hujus, & omne
- " Robur, & hac quid summum est in virtute, pateret,

Tali

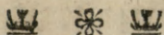
- " Tali magnanimum ferii modo vulnere
pectus,
- ' Quo nondum, fateor, persensit acerbius
ullum.
- " Haud ignota loquor. Scio, quid sit per-
dere vitae,
- " Fortunaque omnis sociam, mentisque
levamen,
- " Dimidiumque animae; teneram, si pro-
spera, fidam
- " Adversis comitem. Æterno quam fae-
dere junxit
- " Connubium felix, & tot firmaverat an-
nis
- " Sancta fides, & amor, fideique, & ne-
xus amoris
- " Confimilis virtus, eadem constantia,
eaedem
- " Certae Regni artes. Partiri haud aptius,
atque
- " Sustentari humeris potuit non dignius
unquam
- " Majestas paribus. Si fas decreta fu-
isset
- " (Ante hominum genus, & nascentem
condita mundum,
- " Cum-

- " Divisum vobis studium, ac industria; in
unum
- " Sed mites, facilesque scopum concur-
rite Divi.
- " Hoc libet. Haec mea mens. Hoc coe-
tum sine coegi.
- " Primò, (namque minax potuit subcas-
fide vultus
- " Dignosci,) Mars verba locò sic caepit:
ab ipso
- " Flore aetatis, ego Juvenem complexus,
amavi;
- " Vistula, quin totus Septentrio testis, &
olim
- " Hunc inter, Carolumque ⁴ à me partita
trophaea.
- " Ambo fuere mei, (mihi erat nil carius
illis)
- " Sarmatiae Rex, & Gothicus Bellator,
alumni,

Ruffis

4, Carolum XII Sueciae Regem.

" Ruffis Teutonibus noti, domitoque Si-
cambro.

" Nullis, robustae peraepe vacare fene-
ctae

" Tam libet, ut studiis, quibus asuefacta
juventa.

" Arma, arma! ast tota hic fremitu, in-
gentique tumultu

Personat, Æolis fragor haud immanior
antris,

Aula, nec ardentem plus fari concio,
Martem

Mota finit: tandem sedato murmure vo-
cum

Armifonum affatur placido sic ore Mi-
nerva:

" Non haec expediunt. Regis, tran-
quilla fruatur

" Florida quis aetas ornavit tempora
lauris.

" Magno bella, licet, magno arma, Gra-
dive, Nepoti

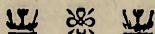
" Linque, cui venis calidis, & pectore
toto

L

"Mar-

- " Martia fervet Avi virtus, Tritavique,
Patrisque,
- " Quorum perpetuos augebit & ille tri-
umphos.
- " Rex, (cujus nunc cura Jovi est,) in fe-
met, & intus,
- " Intra animum, casus omnes, & taedia
vitae
- " Quo soletur, habet, quo tristes dissipet
horas.
- " Si tu belligeris, at ego sapientibus
illum
- " (Laudum haec summa est,) Philosophis,
& Regibus addo.
- " Nec video quonam valeat praesentius
uti
- " Consilio, afflictis qua certius arte me-
deri
- " Rebus, quam sibi ut haec solatia prae-
beat, ipse
- " Quae possit praebere sibi. Non indi-
get, unde
- " Sit felix, nisi se solo. Mens scilicet ista,
- " Fontis inexhausti, pelagive simillima,
semper
- "Suf-

- " Sufficiet sibi, perpetuis ditissima venis.
" Saepius interea Regis conclavia visam
" Ipsa frequens, operamque dabo, ne forte diei,
" Aut noctis carpant aliquam fastidia
partem;
" Ipsaque selectis ornabo Regia libris
" Pulpita: Nam quantum Rex haec amet
otia, novi;
" Inter adoratas populis felicibus Aulas,
" Quo non est, qui sceptrum gerat, sapientior alter,
" Non cingit diadema caput, quo doctius ullum.

Quanto Divorum hic incessit Curia
plausu!

Visaque fatidicae effata probasse Miner-
vae.

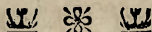
At simul accendi magis hic certamina
vidi

Caelicolum. Insignis, mirusque cuilibet
ardor,

Et variare modum, & mentem divertere
Regis.

L 2

Telis,

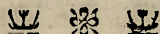

" Telis, & cornu, & curvo spectabilis
 arcu,
 " Laeta suos offert arcus; sua tela Diana,
 " Alipedesque canum bigas, & quidquid
 opacis
 " Montibus, aut aluit densis Aufrasia^s
 sylvis,
 Aut tacitis quidquid fluidum secat aera
 pennis;
 Et colles, vallesque suum jus cedit in
 omnes,
 Omne nemus, lucos faciles, camposque
 patentes,
 Quaque fugax mollem notat ungula, &
 unguis arenam.

Nympharum sed enim reliquis formo-
 sius agmen
 Conclamant: se posse aliquid dare Prin-
 cipe dignum:
 Areolasque suas certatim, & Dryades
 hortos

Jacta-

§. Lotharingia.

Jaſtavêre ſuos , ac arte , atque ordine,
quercus ,

Proceras platanos , & juſſas crefcere pi-
nos :

Prae - que - tulêre ſuos fontes , luſusque
ſuarum

Naiades undarum , quamvis ſub judice
lis fit.

Res alias, aliae; ſed enim fuit una
Dearum,

Principio mihi non ſatis agnita, Circi-
nus illi,

Linea rectifluens , & amuffis , & aurea
trulla

Splendebant. Habitu, quales candente
te pererrant

Caeruleae, roſeae, flavaeque in marmore
venae :

Conjeci mox hiſce notis, hac veſte, quod
eſſet

(Glyphen dixerunt Graii) pulcherrima
Glyphe:

Ædibus, ac templis Divum, Dea nata
ſtruendis.

Illa autem in tabulis, vario depicta co-
 lore,
 Sollicita dimensa manu, mistosque Latinis
 Jonios imitata modos, legesque Corin-
 thi,
 Fana Deum, miras, turrita palatia, moles.
 Quae paries poscit, quaeve ornamenta
 lacunar,
 Mirandos portarum arcus, aditusque su-
 perbos,
 Imensasque operum facies monstrabat.
 At aedes
 Collectas, parvasque domos, campestris
 tecta,
 Hortensesque casas, ornabat gratia quæ-
 dam
 Major. Et in parvo major patet arsque,
 laborque,

" Haec placuisse olim semper, semper-
 que, docebat,

" Otia munifico haec fore jucundissima
 Regi.

" Ista suis Patrem populis, sanctumque
 Parentem

" Ista docent. Hac arte suis aeraria cerdo
 " Cum

- " Cum Dominis partitur inops. Sic per-
pete nummi
- " Ad vulgus cursu remeant. Opulentia
flore
- " Urbibus, & focors pagis arcetur ege-
stas.
- " His regalem animum studiis, rebusque
teneri,
- " Ista placent. Haec delectant. His ille
vacabit.
- " His, si quae suberunt, curas, & taedia
pellet.
- " Affensere Dii: sed enim quid? (maxi-
ma Juno
- Ipsa Jovem propius divinâ admotâ curuli
Alloquitur,) " Quid quaeso rei est? quae
causa? supremam
- " Nempe mali tanti vos præteruisse me-
delam?
- " Est aliud potius, summumque, unum-
que levamen,
- " Certa ac una salus: est Filia,⁷ Jupiter,
olli,

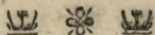
L 4

"Filia

7. Maria Leszcynia Regina Galliae.

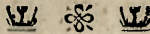
- " Filia, quâ nihil haec vidit praestantius
aetas,
- " Quâ nullus meliore Parens gavifus, &
ævo,
- " Nullum, hoc, majus Opus, nullum Te
dignius, istae
- " Formavêre manus. Nec fas erat, axe
jacentem
- " Tellurem sub utroque, Pater tua dona
latere ;
- " Attoniti spectant populi, gentesque re-
motae
- " Primis sublimem foliis, ad culmina pri-
mi
- " Ejectam toto orbe, throni. Sic digna
videri
- " Sic meruit pietas, & summus denique
summae
- " Virtuti debetur honos. Possitne pro-
fundum
- " Vulnus, idemque recens vidui mitescere
Regis?
- " Quam vultus istos, haec si velit ora
tueri?
- " Hanc frontem? hos oculos? quibus est
nil carius illi?
- "Quid

- " Quid differt ? quid agit ? quid propria
sponte moratur
- " Gaudia ? fatales heu deferat ocyus ar-
ces,
- " Crudelemque locum. Quod non leni-
men ? & ipsis
- " Sentiet in lachrymis, quae non solatiæ
tantum
- " Praesentem aspiciat, qua scit se prole
beatum.
- " Illi, & *amor populi* meruit qui jure vo-
cari,⁸
- " Maximus & belli studiis, & pacis, at
una
- " Cor, animusque tener, facilis pietate
moveri,
- " Ac in carorum fortuna, & casibus, ipso
- " Euryalo, Pylade, & Drufo plus mitis,
amicos
- " Rex gener amplexus parat. At non Bel-
ga,⁹ [revulsis
- " Oce-

8. Ludovicus XV. Carus.

9. Bellum Gallicum in Germania. & in Belgio tum
fervebat, Rexque Galliae ipsemet ad Castra
profecturus divulgabat.

- " Oceani claufrâs, trepidus qui terret, in
armis
- " Ad ripas Ifalae ¹⁰ talem adventare vi-
debit.
- " Non talem, Austriacus vel clade fero-
cior ipsa,
- " Spectabit, domitos toties dum perget
in hostes.
- " Helluo, non talem, patrii fitiensque
cruoris,
- " Qui nunquam propria fatiat se caede
Britannus:
- " Sed focero innata occurret dulcedine
comis;
- " Lenis & interea meditatâs exuet iras.
- " Insuper aspectus cari augustique Ne-
potis,
- " Insuper aspectus, cararumque oscula
Neptum!

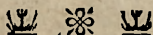
"For-

10. Fluvius Belgii Batavici in Provincia Trausisalana.
[Over-Yffel.]

- " Fortior haec, quo non, majorque dolore
voluptas?
- " Praeterea tenero quas non & Regia
Princeps "
- Delicias praebabit Avo? quae sola re-
perta
- " Primo digna Proco, (manibus date lilia
plenis!)
- " Borboniis stirpem aeternam, haeredes-
que datura,
- " Cujus hymen, dum rite faces accendit
amoris,
- " Extinguit taedas, priscique incendia
belli,
- " Et stabili sociat Reges, ac foedere Re-
gna,
- " Quam, quisquis spectârit, amet, laudet-
que, colatque.
- " Reginae, quae mille modis studiosa, Pa-
trisque
- " Devincit sibi pectus. Amat quam Gal-
lia supplex,
- " Et miratur; Et est juveni dilecta marito,
Con-

II. Regia Poloniae Princeps è Domo Saxonica. Ma-
ria Josepha Consortis, Delphini.

Phaëbe ¹² nocturnos paret, ut clarusque
diurnos

Phaëbus equos. Cessent submotis nubi-
bus imbres.

Haec dum ausculto libens, & agi dum
talia cerno,

Infomnis, penitusque mihi vigil esse vi-
debar.

Sed subito rerum facies disparuit omnis.

Quod si fomnus erat? (tua sunt haec mu-
nera Morpheu!) ¹³

Is fomnus caelestis erat. Sed denique
veri

Somnia semper habent partem: Quid so-
mnia Vatum?

Ast tuus (o! inter Reges, Heroas &
inter

Summos, quos unquam geminus specta-
verat Orbis,

Accensende, diu variis exercite fatis,)

Haud istis, Rex, consiliis mitescet, at ipsa

Religione dolor. Promptus parere su-
premae

Est

12. Phæbe, Luna; Phæbus, Sol,

13. Morpheus Somni filius.

Est animus legi, mens una tibi que, Deo-
que.

Numinis imperio facilis, sine murmure,
fronte

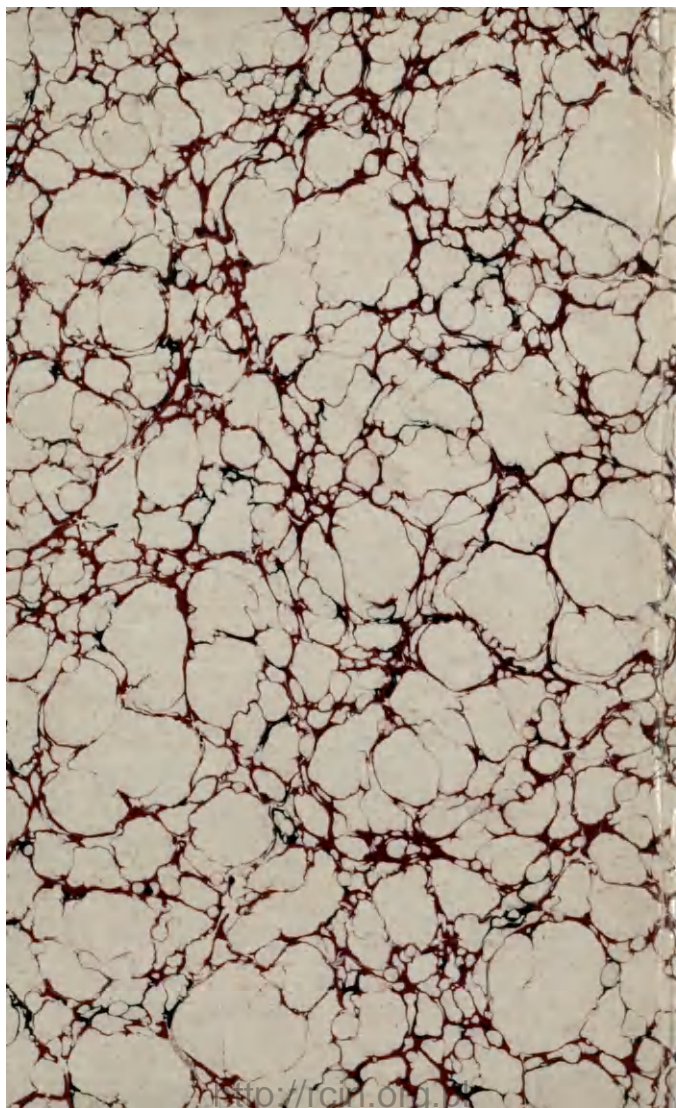
Excipis immota tranquillus, Regibus ae-
què

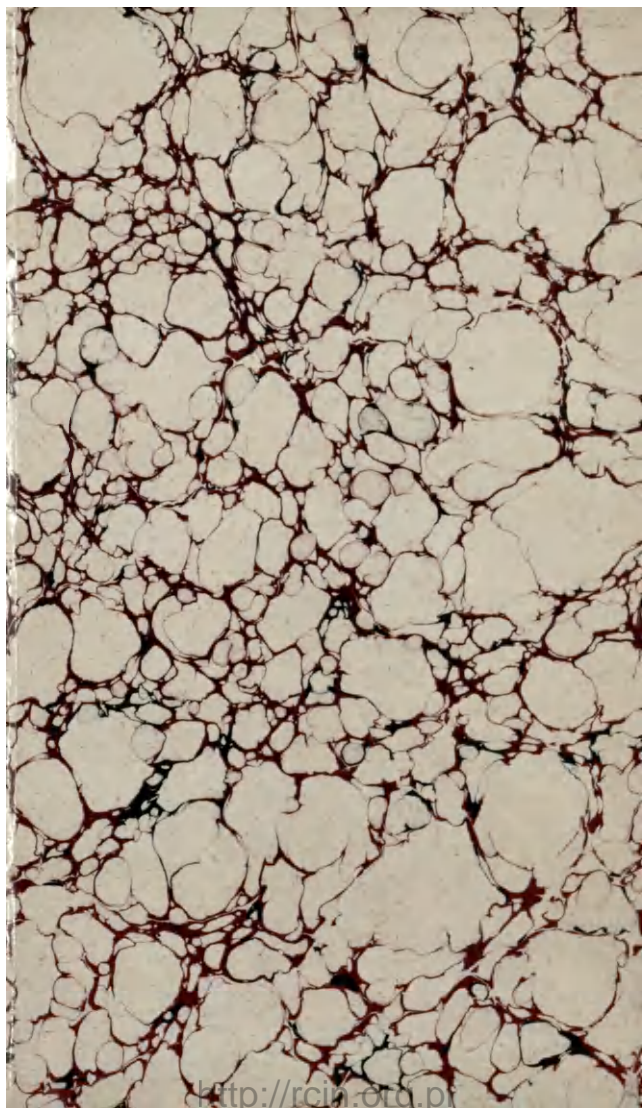
Communes , aequè miseris mortalibus
ictus.

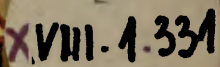
F I N I S.

331

IX.VIII.1.331